

OBLASTNÍ INSPEKTORÁT PRÁCE
pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích
Vodní 21, 370 06 České Budějovice
telefon: 387 006 911, fax: 387 428 764, e-mail: budejovice@oip.cz, www.suip.cz

Z P R Á V A

**O ČINNOSTI OBLASTNÍHO INSPEKTORÁTU PRÁCE PRO JIHOČESKÝ KRAJ
A VYSOČINU**

SE SÍDLEM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH ZA ROK 2010

ČESKÉ BUDĚJOVICE, únor 2011

Ing. Vladimír Toman
vedoucí inspektor

PŘEHLED

1. Úvod
2. Základní statistické údaje
3. Inspekční činnost
4. Ostatní kontrolní činnost
5. Poradenská, výchovná a vzdělávací činnost
6. Ochrana veřejnosti
7. Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce
8. Závěr

1. ÚVOD

Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích měl pro rok 2010 stanoven orientační počet zaměstnanců 63. Roční průměrný přepočtený stav zaměstnanců k 31.12.2010 byl 62,072 zaměstnanců. Fyzický stav zaměstnanců k 31.12.2010 byl 62, z toho 23 žen.

Organizační personální struktura OIP:

- vedoucí inspektor	1 zaměstnanec
- kancelář vedoucího inspektora	1 zaměstnanec (1 personalista, asistent VI)
- odbor právní	5 zaměstnanců (1 - vedoucí odboru, 3 - právník, kontrolor, 1 – statistik, asistent pro právníky)
- odbor správy a informatiky oddělení ekonomické	1 zaměstnanec (ved. odboru správy a informatiky) 2 zaměstnanci 1 – admin.a spisový pracovník, správa majetku, pokladna, archiv 1 – autodoprava, vrátnice, knihovna, cestovní příkazy
oddělení informatiky	3 zaměstnanci (1 vedoucí oddělení+správce IT, prac. úrazy, 2 – operátor)
- odbor inspekce I	10 zaměstnanců (1- ved.odboru + ved.region.kanceláře 1 – asistent ved.odboru + reg.kanceláře 7 – inspektorů a 1 čekatel)
- odbor inspekce II	15 zaměstnanců (1 – vedoucí odboru 1 – asistent 10 – inspektorů a 3 čekatelé)
- odbor inspekce III	13 zaměstnanců (1 – vedoucí odboru 1 – asistent 11 – inspektorů)
- oddělení odb. inspekce III Jihlava	11 zaměstnanců (1 vedoucí oddělení – funkce zrušena k 31. 12. 2010, 10 – inspektorů)

Samostatné oddělení odboru inspekce III Jihlava bylo k 31.12.2010 zrušeno.

Pracovně právní vztahy zaměstnanců jsou založeny na základě pracovní smlouvy.

Vedoucí odborů jsou přímo podřízeni vedoucímu inspektorovi, vedoucí oddělení jsou podřízeni vedoucím odborů.

		<u>k 31.12.2010</u>
Průměrný evidenční přepočtený stav zaměstnanců	=	62,072
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách	=	63
Skutečný fyzický stav zaměstnanců	=	62

Fluktuace v roce 2010

V roce 2010 nastoupilo pět nových zaměstnanců:

referent státní správy	4 inspektoři čekatelé
právník	1 zaměstnanec

V roce 2010 pracovní poměr ukončilo 6 zaměstnanců:

1 vedoucí odboru inspekce II	pracovní smlouva na dobu určitou
4 inspektoři BOZP	dohoda
1 dopravní referent, telefonista	dohoda

2. ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE

2.1 Počty kontrolovaných subjektů celkem 1716 (vyjma kapitoly 2.3, 2.4)

2.2 Počty protokolů o kontrolní činnosti (podle § 3) – 1903

2.3 Počet vyjádření k projektovým dokumentacím staveb -podle § 5 i) – 253

2.4 Počet případů uplatnění požadavků - podle § 5 j) – kolaudace - 450

2.5 Počet kontrol

Hlavní úkoly – 1546 kontrol

Následné kontroly minulých let – 142 kontrol

Osvědčení Bezpečný podnik – 36 kontrol

Ostatní nezařazené úkoly – 1 kontrola

Šetření podnětů – celkem 303 kontrol

Šetření smrtelných pracovních úrazů – 13 kontrol

Šetření pracovních úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů – 25 kontrol

Šetření ostatních pracovních úrazů – 10 kontrol

Šetření stížnosti - 1 kontrola

2.6 Počet a výše udělených pokut, které nabyly právní moc k 31. 12. 2010

a) ve správním řízení za správní delikty - celkem:

počet: 220 pokut ve výši: 5,594.000,-- Kč

z toho ve správním řízení za správní delikty- příkazem na místě:

počet: 59 pokut ve výši: 533.000,-- Kč

b) ve správním řízení za přestupky: *nebyla udělena*

c) udělení pořádkových pokut

počet: 5 ve výši: 120.000,-- Kč

Přehled o uložených pokutách, které nabyly právní moc k 31. 12. 2010	
Pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - počet	220
Pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	5 594 000
z toho za zjištěná porušení nebo nedodržování předpisů při kontrolní činnosti – počet	197
z toho za zjištěná porušení nebo nedodržování předpisů při kontrolní činnosti -výše v Kč	4 699 000
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ - počet	23
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ - výše v Kč	895 000
Pořádkové pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - počet	5
Pořádkové pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	120 000

	Počet	Celková výše v Kč
Pokuty uložené v roce 2010 s nabytím právní moci k 31.12.2010	215	5 388 000
Pokuty uložené v předešlém roce s nabytím právní moci v roce 2010	10	326 000
Celkem uložené pokuty s nabytím právní moci k 31. 12. 2010	225	5 714 000

Přehled o pokutách uložených v roce 2010 (bez ohledu na právní moc)	
Pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - počet	230
Pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	6 106 000
z toho za zjištěná porušení nebo nedodržování předpisů při kontrolní činnosti – počet	205
z toho za zjištěná porušení nebo nedodržování předpisů při kontrolní činnosti -výše v Kč	5 046 000
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ - počet	25
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ - výše v Kč	1 060 000
Pořádkové pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - počet	5
Pořádkové pokuty právníckým a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	120 000

K uloženým pokutám v roce 2010 byly podány ze strany účastníků správního řízení opravné prostředky, a to celkem 39 odporů proti příkazům vydaným podle § 150 SŘ

- z toho 5 odporů pro opožděnost podání Státní úřad inspekce práce jako 2. stupňový odvolací orgán zamítl a v jednom případě příkaz OIP zrušil a vrátil k novému projednání
- u zbývajících odporů správní řízení pokračovalo a následně inspektorát vydal 29 rozhodnutí, kdy v 1 případě pokutu zrušil, v 8 případech pokutu snížil a ve 20 případech ponechal pokutu v původní výši. U zbývajících 4 odporů ještě nerozhodl.

Dále bylo podáno 12 odvolání proti rozhodnutím o uložených pokutách OIP

- autoremedourou ve dvou případech byla pokutu snížena a v jednom případě zrušena. U dvou odvolání inspektorát ještě nerozhodl.
- 7 odvolání bylo postoupeno Státnímu úřadu inspekce práce, který ve čtyřech případech rozhodnutí inspektorátu potvrdil a v jednom případě rozhodnutí inspektorátu zrušil a vrátil k novému projednání. Ve dvou případech ještě nerozhodl.

Oblastní inspektorát ve dvou případech rozhodoval ve věci podle § 67 SŘ z moci úřední. Proti vydaným rozhodnutím podali účastníci řízení odvolání, která inspektorát postoupil odvolacímu orgánu. Ten v jednom případě rozhodnutí inspektorátu potvrdil. Ve druhém případě ještě nerozhodl.

3. INSPEKČNÍ ČINNOST

3.1 Výsledky kontrolní činnosti podle schváleného ročního programu kontrolních akcí v oblasti pracovních vztahů a podmínek (PVP)

V oblasti kontroly dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů bylo pro rok 2010 stanoveno šest samostatných úkolů, které byly plněny inspektory PVP. Jedná se o dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením (včetně BOZP), zaměstnavatelů podnikajících ve stavebnictví, zaměstnavatelů podnikajících v maloobchodu, zaměstnavatelů poskytujících stravovací a ubytovací služby, provádění kontrol v nepřetržitých provozech zdravotnické záchranné služby a nemocniční akutní péče a kontroly zaměstnávání zaměstnanců agenturami práce. V průběhu roku 2010 byly zařazeny další úkoly – kontroly u uživatelů agenturních zaměstnanců, kontroly dodržování pracovněprávních předpisů zaměřené na zákaz diskriminace z hlediska pohlaví, koordinované kontroly s Úřady práce a kontrola divadel z hlediska BOZP a PVP. V neposlední řadě byly prováděny kontroly zaměstnavatelů a to, jak v oblasti pracovních vztahů a podmínek, tak i v oblasti bezpečnosti práce, které byly iniciovány podněty zaměstnanců.

Úkol 10.1.01 Dodržování pracovněprávních předpisů včetně BOZP u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením

Cíl úkolu:

Kontrolní činností působit na zaměstnavatele, aby při zaměstnávání osob se zdravotním postižením dodržovali pracovněprávní předpisy a nedocházelo k jejich zneužívání při výkonu práce.

Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením, byly zaměřeny především na kontrolu rovného zacházení, vznik, změny a skončení pracovního poměru, plnění povinností zaměstnavatele uložených § 103 zákoníkem práce, pracovní dobu, především její rozvržení, přestávky v práci, odpočinky, evidence odpracované doby, odměňování, především výplatu zaručené mzdy, příplatky ke mzdě, srážky ze mzdy a ochranu osobních práv zaměstnanců.

V průběhu roku 2010 bylo při plnění tohoto úkolu provedeno celkem 25 kontrol. Při výběru zaměstnavatelů bylo úzce spolupracováno s dalšími orgány státní správy, zejména s ÚP. Další byly ke kontrole vybrány na základě poznatků získaných v rámci poradenské činnosti inspektorů. U dvou zaměstnavatelů byly kontroly vykonány z podnětu MPSV.

Největší počet porušení byl u zaměstnavatelů zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením zjišťován v nedostatečném informování zaměstnanců o jejich právech a povinnostech při uzavírání pracovních poměrů (§ 37 zákoníku práce). Následují nedostatky v pracovních smlouvách a neuzavírání dodatků s aktuálními změnami, k nimž došlo během trvání pracovního poměru v pracovní smlouvě (§ 40 zákoníku práce). Zde se jedná o podcenění, či neznalost zaměstnavatelů o nutnosti informovat zaměstnance o všech právech a povinnostech písemnou formou, což v důsledku může vést k nejasnostem a nedorozuměním mezi zaměstnanci a zaměstnavateli.

Přijatá opatření:

I v roce 2011 bude v kontrolách u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením pokračováno. Kontroly budou s cílem pozitivního působení na zaměstnavatele, aby nedocházelo ke zneužívání zdravotně postižených občanů – zaměstnanců.

Úkol 10.1.02 Dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů podnikajících ve stavebnictví

Cíl úkolu:

Kontrolní činností dosáhnout, aby zaměstnavatelé dodržovali pracovněprávní předpisy. Preventivně působit na zaměstnavatele, zvyšovat jejich právní vědomí a tím snížit počet přijatých podnětů ke kontrole.

Kontrolované subjekty byly vybírány zejména z informačního systému SÚIP. Dále bylo při sestavování plánu kontrolní činnosti přihlédnuto k podaným podnětům ke kontrole a bylo též využito poznatků z konzultačních míst a z poradenské činnosti na OIP. Kontroly nebyly provedeny v součinnosti s dalšími státními orgány státní správy.

Zadání úkolu, provedení v průběhu roku 2010 kontrol minimálně u 10 zaměstnavatelů, bylo splněno. Kontroly byly provedeny u 138 subjektů. Při jejich výběru bylo přihlédnuto zejména k podaným podnětům ke kontrole, k informacím z informačního systému a k informacím získaným při poradenské činnosti. Ve většině případů byly zjištěny porušení Zákona č. 262/2006 Sb. (zákoník práce – ZP). Nejčastěji byl porušen § 37 ZP - informování o obsahu pracovního poměru. Následovalo porušení § 113 ZP - sjednání, stanovení nebo určení mzdy, § 40 ZP - podmínky pro změnu obsahu pracovního poměru, § 146 ZP - nedostatky v oblasti srážek ze mzdy a § 96 ZP - evidence pracovní doby. Dále bylo zjištěno porušení v oblastech týkajících se mzdy za práci v sobotu a v neděli - § 118 ZP, rozvržení pracovní doby - § 81 ZP, povinností zaměstnavatele, práv a povinností zaměstnance - § 103 ZP, nedostatky v oblasti stravného - § 163 ZP a v neposlední řadě nedostatky v oblasti vydávání potvrzení o zaměstnání (tzv. zápočtového listu) - § 313 ZP.

Přijatá opatření:

Po provedených kontrolách byla přijatá mnohá opatření, avšak zda bylo dosaženo cíle úkolu – tj. kontrolní činností dosáhnout, aby zaměstnavatelé dodržovali pracovněprávní předpisy, to ukážou následné kontroly u kontrolovaných subjektů a způsob odstranění zjištěných nedostatků při prováděných kontrolách. V těchto kontrolách bude nutné zaměřit pozornost na nejčastěji zjištěná porušení – tj. kromě informování o obsahu pracovního poměru, zejména na sjednání, stanovení nebo určení mzdy, na dodržování podmínek pro změnu obsahu pracovního poměru, provádění srážek ze mzdy a vedení evidence pracovní doby. Také by bylo vhodné legislativně upřesnit podmínky pro vedení evidence odpracované pracovní doby (zejména formu a dobu archivace). Při prováděných kontrolách docházelo u kontrolovaných subjektů zejména k preventivnímu působení a ke zvyšování jejich právního vědomí. Zda dojde tímto ke snížení počtu přijatých podnětů ke kontrole, se ukáže až v příštích letech.

Úkol 10.1.09 Dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů podnikajících v maloobchodu

Cíl úkolu:

Kontrolní činností důrazně působit na zaměstnavatele, aby odstranili zjištěné nedostatky a dále pracovněprávní předpisy dodržovali.

Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů podnikajících v maloobchodu byly obsahově zaměřeny v souladu se zadáním předmětného hlavního úkolu především na problematiku vzniku, změny a skončení pracovního poměru, pracovní doby, odměňování, ochrany osobních práv zaměstnanců a pracovních podmínek mladistvých zaměstnanců, zaměstnankyň a zaměstnankyň matek.

Během roku 2010 bylo při plnění zadání úkolu na základě předem stanoveného plánu kontrolní činnosti provedeno celkem 311 kontrol. Kontrolní činnost byla zaměřena zejména na zaměstnavatele s menším počtem zaměstnanců, neboť v uvedené skupině podle dosavadních zjištění orgánu inspekce práce docházelo v předchozím kontrolním roce k vyšší četnosti výskytu porušování pracovněprávních předpisů.

Na základě provedených kontrol lze konstatovat, že mezi nejčastěji porušovaná ustanovení pracovněprávních předpisů patří ustanovení týkající se vzniku, změn a skončení pracovních poměrů. Zaměstnavatelé mimo jiné stále plně nedoceňují nezbytnost písemně informovat zaměstnance o všech právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru.

V případě neposkytování některé složky mzdy nebo chybného zařazení zaměstnance do skupiny prací dle NV č. 567/2006 Sb., nelze objektivně posoudit, do jaké míry se skutečně jedná o neznalost či chybnou aplikaci zákona a do jaké míry se ze strany zaměstnavatelů jedná o úmysl. Zároveň nelze zjistit, zda zaměstnanci skutečně dostávali mzdu pouze ve výši uvedené na mzdovém listě, či zda byli odměňováni jiným, zákonu odporujícím způsobem. Stejně tak v některých případech mohli být inspektoři přesvědčeni, že předložená evidence odpracované pracovní doby nemusí být evidencí skutečně odpracované pracovní doby, ale kompetence inspektora a zaměstnavatelovo právo předkládat svou evidenci pracovní doby jednoznačně určují možnosti prokázat poškozování zaměstnanců.

Nedostatky při kontrolách byly zjištěny nejčastěji u skupiny tak zvaných malých a středních zaměstnavatelů. Zaměstnavatelé s větším počtem zaměstnanců mají obvykle profesionální personalisty a mzdové účetní, kterým pravidelně umožňují prohlubování kvalifikace například placeným školením a účastí na odborných seminářích. Tato skutečnost se pochopitelně následně výrazně odráží na kvalitě jejich práce v personální a mzdové oblasti. U některých malých a středních zaměstnavatelů naopak stále přetrvává neznalost aktuálně platných pracovněprávních předpisů. Tato skutečnost v souvislosti s neprofesionálním vedením personálně-mzdové agendy je pak jednou z hlavních příčin negativních nálezů z kontrolních zjištění orgánu inspekce práce v daném segmentu pracovněprávních vztahů.

Přijatá opatření:

Závěry z kontrolního zjištění u provedených kontrol budou následně využity jednak pro sestavení plánu kontrol v případě zařazení předmětného úkolu do plánu kontrolní činnosti orgánů inspekce práce v dalším období a současně také k provedení tak zvaných následných kontrol dodržování pracovněprávních předpisů zaměřených především na zaměstnavatele se zjištěnými závažnými nedostatky nebo vyšším stupněm četnosti výskytu nedostatků.

Úkol 10.1.10 Dodržování pracovněprávních předpisů, včetně bezpečnosti práce, při zaměstnávání fyzických osob agenturami práce

Cíl úkolu:

Cílem úkolu je prosazovat dodržování pracovněprávních předpisů agenturami práce, a to zejména pokud jde o rovné zacházení, tak aby zaměstnanci agentur měli zajištěny stejné pracovní podmínky, jako mají zaměstnanci uživatelé ve stejných pracovních pozicích.

S ohledem na relativně malý počet agentur práce (dále jen AP) se sídlem v územní působnosti oblastního inspektorátu práce (dále jen OIP), a zejména proto, že nebylo možné předem odhadnout jejich aktivitu a počet uživatelů, byl výběr kontrolovaných AP zaměřen na zmapování situace v rámci územní působnosti OIP. Ze seznamu ekonomických subjektů, jimž MPSV na základě jejich žádosti vydalo povolení k agenturnímu zaměstnávání, bylo ke kontrole vytipováno cca 30 AP s tím, že kontroly zajistí inspektoři v rámci „svých okresů“. Vzhledem k výše uvedenému a dále proto, že některé kontroly v AP byly provedeny jako šetření podnětů nebo ve spolupráci s místně příslušnými Úřady práce, byl proveden stručný výčet provedených kontrol s popisem aktivit AP a zjištěných nedostatků. Celkem bylo provedeno 24 kontrol u agentur práce. Z celkového počtu kontrolovaných AP bylo 50 % AP nečinných.

Při kontrolách v AP a u uživatelů bylo nejvíce nedostatků zjištěno na úseku dodržování podmínek při dočasném přidělení zaměstnanců k výkonu práce u uživatelů (§§ 308 a 309), z toho se ve 3 případech jednalo o porušení § 309 odst. 5. Z hlediska četnosti zjištěných nedostatků se „na druhém místě umístila“ porušení předpisů v oblasti odměňování a náhrad. Za nimi pak následovala porušení předpisů v oblastech uzavírání, změn a skončení pracovních poměrů a pracovní doby.

Oproti roku 2009 bylo při kontrolách v roce 2010 zjištěno více nedostatků v oblasti vlastního agenturního zaměstnávání, struktura porušení zjištěných v dalších oblastech byla co do četnosti a charakteru obdobná. Konkrétně bylo kontrolami provedenými v roce 2010 zjištěno 11 případů porušení § 309 odst. 2, 3 případy porušení § 309 odst. 5, 5 případů porušení § 308 odst. 1 a 1 případ porušení § 308 odst. 2.

Přijatá opatření:

S ohledem na výsledek kontrol provedených v roce 2010 bude kontrolní činnost na úseku agenturního zaměstnávání směřována především k dalšímu zmapování situace v naší územní působnosti a do oblasti smluvního zajištění pracovních a mzdových podmínek agenturních a kmenových zaměstnanců.

Úkol 10.1.21 Kontrola u uživatelů agenturních zaměstnanců

Tento úkol souvisí s úkolem 10.1.10 - Dodržování pracovněprávních předpisů, včetně bezpečnosti práce při zaměstnávání zaměstnanců agenturami práce.

V rámci úkolu bylo provedeno celkem 9 kontrol u uživatelů, u kterých byli zaměstnávání agenturní zaměstnanci. Bohužel v mnoha případech je obtížné porovnat, zda výkon práce agenturního a kmenového zaměstnance je stejně náročný, zda je nutná stejná kvalifikace, zda odváděná práce má stejnou kvalitu apod., čímž je i velice obtížné posoudit zda obě skupiny zaměstnanců mají vzájemně odpovídající mzdové ohodnocení.

Přijatá opatření:

S ohledem na podobnost s úkolem týkajícího se agenturního zaměstnávání bude výsledek kontrol provedených v roce 2010 využit, tak jako v oblasti agenturního zaměstnávání. Především se jedná o kontrolu a posouzení pracovních a mzdových podmínek agenturních a kmenových zaměstnanců.

Úkol 10.1.11 Dodržování pracovních předpisů u zaměstnavatelů poskytujících ubytovací a stravovací služby

Cíl úkolu:

Dodržování pracovních předpisů u zaměstnavatelů poskytujících ubytování a stravovací služby.

Zaměstnanci v ubytovacích a stravovacích službách mají každoročně poměrně vysoké zastoupení při poskytování pracovních poradenských služeb na konzultačních místech i při podávání podnětů na své zaměstnavatele. Odvětví náleží z hlediska pracovních vztahů spíše k problematičtějším. V roce 2010 bylo provedeno celkem 157 kontrol. Celkem bylo uloženo 18 sankcí v celkové výši 345 000,-Kč. Absolutně největší počet porušení byl, již tradičně, zjištěn v oblasti písemného informování o údajích vyplývajících z pracovního poměru (§ 37 odst. 1 zákoníku práce), s tím souvisí i nedostatky v pracovních smlouvách a neuzavírání dodatků s aktuálními změnami, k nimž došlo během trvání pracovního poměru v pracovní smlouvě (§ 40 zákoníku práce). Tato pochybení zaměstnavatelé obvykle odstraňují již v průběhu kontroly. Mezi nejzávažnější nedostatky lze jednoznačně zařadit nedodržování nejnižší úrovně příslušné zaručené mzdy zaměstnanců, odměňování a nevedení řádné evidence pracovní doby. Nejzávažnější porušení zjišťované v průměru v téměř třetině případů ze všech zaměstnavatelů bylo nedodržení nejnižší úrovně příslušné zaručené mzdy. Ve většině případů nejde o nedodržení základní sazby minimální mzdy, ale o chybné zařazení zaměstnanců do skupiny prací podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti v souladu s nařízením vlády č. 567/2006 Sb. Stále byla závažná i četnost porušení při nevyplácení příplatků za soboty a neděle a za práci v noční době. Poměrně časté bylo nevedení náležité evidence pracovní doby zaměstnavatelem (§ 96 zákoníku práce), počet pochybení se pohyboval kolem 1/5 z celkového počtu kontrolovaných zaměstnavatelů. Zjišťování a posuzování, zda zaměstnavatel zajistil rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování za práci, zda zaměstnavatel bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele nenarušuje soukromí zaměstnance na pracovištích a ve společných prostorách zaměstnance otevřenému nebo skrytému sledování, je pro inspektory během kontroly poměrně obtížné. Během provádění kontrol porušení v těchto oblastech nebyla zjištěna. Oproti kontrolám prováděným v loňském roce u zaměstnavatelů poskytujících ubytovací a stravovací služby došlo ke snížení četnosti pochybení zejména ve vyplácení příplatků za práci v sobotu a v neděli, v noční době a v odměňování ve svátcích. Ke zlepšení v odvětví pravděpodobně částečně přispělo i důsledné zařazování zaměstnavatelů v pohostinství a ubytování, u kterých se vyskytly závažnější porušení v roce 2009. Tito zaměstnavatelé se ze zjištěných porušení pracovních předpisů poučili a následnou kontrolou u nich obvykle došlo k odstranění nedostatků.

Přijatá opatření

Závěry z kontrolního zjištění u provedených kontrol budou následně využity jednak pro sestavení plánu kontrol v případě zařazení předmětného úkolu do plánu kontrolní činnosti

orgánů inspekce práce v dalším období a současně také k provedení tak zvaných následných kontrol dodržování pracovněprávních předpisů zaměřených především na zaměstnavatele se zjištěnými závažnými nedostatky nebo vyšším stupněm četnosti výskytu nedostatků.

Úkol 10.1.12 Provádění kontrol v nepřetržitých provozech zdravotnické záchranné služby a nemocniční akutní péče.

Kontroly prováděné v nepřetržitých provozech zdravotnické záchranné služby a nemocniční akutní péče byly v souladu se zadáním úkolu zaměřeny na problematiku rozvržení pracovní doby, přestávek v práci, dobu odpočinku, na nepřetržitý odpočinek v týdnu, mezi dvěma směny, přesčasovou práci, další dohodnutou práci přesčas, noční práci, pracovní pohotovost a ochranu osobních práv zaměstnanců § 316 odst. 2 až 4 zákoníku práce.

Ke kontrole bylo vybráno celkem 7 zaměstnavatelů. Do plánu byli zařazeni 2 zaměstnavatelé, u kterých byla provedena následná kontrola, zaměstnavatelé, kteří zaslali povinné hlášení o další dohodnuté přesčasové práci a vybraní zaměstnavatelé, kteří hlášení nezaslali. Při sestavování plánu bylo také využito poznatků z prováděné poradenské činnosti.

V oblasti rozvržení pracovní doby, přestávek v práci, doby nepřetržitého odpočinku mezi směny, přesčasové práce, další dohodnuté práce přesčas ve zdravotnictví, noční práce, pracovní pohotovosti, bylo zjištěno jedno porušení § 93a odst. 3, zákoníku práce, kdy došlo k překročení limitu pro další dohodnutou přesčasovou práci. V případě noční práce byla zjištěna dvě porušení § 94 odst. 2, zákoníku práce, kdy zaměstnavatelé nezajistili, aby zaměstnankyně pracující v noci byly pravidelně vyšetřeny lékařem, nejméně však jednou ročně. Dále bylo zjištěno jedno porušení § 92 odst. 3, zákoníku práce, kdy zaměstnavatel neposkytl zaměstnanci zákonem stanovený nepřetržitý odpočinek v týdnu. V oblasti ochrany osobních práv zaměstnanců bylo zjištěno jedno porušení § 316 odst. 2, zákoníku práce, kdy zaměstnavatel bez závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti narušoval soukromí zaměstnance na pracovišti.

Kontrolou byla zjištěna také porušení v oblasti pracovních poměrů zaměstnanců, kdy bylo zjištěno jedno porušení § 136 odst. 2, zákoníku práce, kdy změny ve mzdových výměrech zaměstnanců nebyly zaměstnancům oznamovány nejpozději v den, kdy změny nabývaly platnosti. Dále bylo zjištěno jedno porušení § 113 odst. 4, zákoníku práce, kdy změny skutečností uvedených ve mzdovém výměru nebyly zaměstnancům písemně oznámeny, a to nejpozději v den, kdy změny nabyly účinnosti. Při ukončování pracovních poměrů a dohod o pracovní činnosti byla zjištěna 2 porušení § 313 odst. 1, zákoníku práce, kdy při skončení pracovního poměru a dohody o pracovní činnosti nebyla zaměstnancům vydána potvrzení o zaměstnání.

V případě následných kontrol, které byly provedeny u zaměstnavatelů, u kterých již byly kontroly v minulosti provedeny, bylo shledáno, že zjištěné nedostatky byly kontrolovanými zaměstnavateli odstraněny a opakování těchto nedostatků nebylo zjištěno.

Přijatá opatření:

S ohledem na to, že kontroly dodržování pracovněprávních předpisů v nepřetržitých provozech zdravotnické záchranné služby a nemocniční akutní péče budou probíhat i v následujícím roce, budou při těchto kontrolách provedeny kontroly přijatých opatření, které budou zaměřeny především na problematiku vzniku, změny a skončení pracovního poměru, pracovní doby, odměňování, ochrany osobních práv zaměstnanců a dodržování stanovené délky pracovní doby.

Úkol 10.1.22 Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů zaměřené na zákaz diskriminace z hlediska pohlaví

Tento úkol byl zařazen v průběhu roku 2010. Kontroly byly zaměřeny na dodržování ustanovení o zákazu diskriminace z hlediska pohlaví, včetně dodržování principu stejného odměňování za stejnou práci a poskytování jiných peněžitých plnění a plnění peněžité hodnoty, odbornou přípravu a příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání.

V rámci úkolu byly provedeny celkem 4 kontroly. V oblasti nerovného zacházení, diskriminace a diskriminace na základě pohlaví nebylo zjištěno žádné porušení.

Přijatá opatření:

Při kontrolách nebyla zjištěna závažná pochybení, úkol byl účelově a krátkodobě zařazen do plánu kontrolních akcí a nebude v jeho plnění v roce 2011 pokračováno.

Úkol 10.1.70 Koordinované kontroly s ÚP

Tento úkol byl zařazen v průběhu roku 2010. Od září 2010 byly prováděny v oblasti dodržování pracovněprávních předpisů a předpisů zaměstnanosti společné kontroly úřadů práce, orgánů inspekce práce a ČSSZ. Cílem těchto kontrol bylo zlepšení vymahatelnosti práva zejména ve vztahu k nelegální práci, nedodržování pracovněprávních předpisů a obcházení placení odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

V rámci úkolu bylo provedeno celkem 23 kontrol. Tento úkol bude pokračovat v roce 2011 jako jeden z hlavních a stěžejních úkolů. Kontrolní orgány inspekce práce chtějí kontrolní činností trvale snížit počet porušování pracovněprávních předpisů v oblastech, které dlouhodobě hodnotí jako časté a společensky nepřijatelné, tj. vznik, změna, skončení pracovního poměru, zastřené závislé práce, odměňování a pracovní doba.

Přijatá opatření

Na základě poznatků zjištěných při sestavování plánu kontrol pro rok 2010 a vlastních provedených kontrol, bude sestaven nový plán kontrol pro rok 2011, které nebudou mít za úkol zjišťování drobných administrativních nedostatků a správních deliktů. Výsledkem společných kontrol OIP s ÚP a ČSSZ by mělo být trvalé snížení počtu porušování pracovněprávních předpisů.

Úkol 10.1.55 Kontrola divadel z hlediska BOZP a PVP

Tento úkol byl zařazen v průběhu roku 2010. Celkem bylo provedeno 6 kontrol, z toho 3 kontroly byly provedeny inspektory PVP a 3 kontroly byly provedeny inspektory BOZP.

Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů byla zaměřena na problematiku nerovného zacházení, vznik, změny a skončení pracovního poměru, pracovní doby, především její rozvržení, přestávky v práci, práce v noci, odpočinky, evidence odpracované doby, odměňování, především výplata zaručené mzdy, příplatky, srážky ze mzdy, ochrany osobních práv zaměstnanců § 316 odst. 2 až 4 zákoníku práce, pracovních podmínek mladistvých zaměstnanců. Kontrolou byla zjištěna porušení v oblasti pracovní doby, kdy zaměstnavatel

nestanovil v žádném dokumentu začátek a konec pracovní doby, dále v oblasti odměňování, kdy zaměstnavatel nevyplatil příplatek za noční práci a příplatek za přesčasovou práci.

Kontrolou dodržování povinností z právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a z právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života byla zjištěna porušení, zejména chybějící kryty osvětlení, nechráněný prostor se světly nebyl zajištěn proti zneužití, dveře rozvaděče nebyly opatřeny bezpečnostní tabulkou, schodiště vybaveno záchytným madlem. Vykazované pracovní úrazy byly převážně drobnějšího charakteru, zejména poranění dolních a horních končetin uklouznutím při chůzi a tanci s následným pádem, ruční manipulací s předměty s následným pohmožděním, natažením a naražením končetin. V jednom případě zaměstnavatel nesplnil povinnost ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam inspektorátu práce.

Přijatá opatření:

Při kontrolách byla zjištěna drobná pochybení při dodržování pracovněprávních předpisů a bezpečnosti práce. Přijatá opatření při kontrole by měla vést k nápravě zjištěného stavu. Úkol byl účelově a krátkodobě zařazen do plánu kontrolních akcí a nebude v jeho plnění v roce 2011 pokračováno.

Závěr:

Obecně lze konstatovat, že všechny kontroly zaměřené na sledování dodržování pracovněprávních předpisů měly za cíl zmenšit ekonomické, pracovní, morální a další dopady na zaměstnance, v případě nedodržování pracovněprávních předpisů zaměstnavateli. Kontroly měly především za úkol vymezit skutkovou podstatu pracovněprávních problémů týkajících se jednotlivých oborů činností a podniků, porovnat ji s danou zákonnou normou a stanovit míru odpovědnosti zaměstnavatele za daný stav. S ohledem na to, že v roce 2010 bylo při kontrole dodržování pracovněprávních předpisů provedeno celkem 1005 kontrol a byly navrženy pokuty v celkové výši 4.089.000,- Kč, lze konstatovat, že cíle jednotlivých úkolů roku 2010 byly splněny. To však neznamená, že kontrolní činností se podařilo odstranit všechny přetrvávající nešvary. V roce 2011 je nutné se především zaměřit na ty problémy, které se neustále po několik let opakují a na ty zaměstnavatele, kteří opakovaně neplní své zákonem stanovené povinnosti.

3.2 Výsledky kontrolní činnosti podle schváleného ročního programu kontrolních akcí v oblasti BOZP

Úkol 10.1.31 Bezpečnost práce ve stavebnictví

Cílem úkolu bylo prověření stavu a úrovně zajišťování bezpečnosti práce na stavbách a staveništích v regionu působnosti OIP a ve stavebních firmách, podílejících se na realizaci těchto staveb. Dále cílem byla kontrola dodržování předpisů BOZP na staveništích, se zaměřením na bezpečný způsob práce, který by vedl ke snižování počtu pracovních úrazů.

Úkol byl plněn, jak formou předem nahlášených kontrol, u vybraných podnikajících subjektů ve stavebnictví - společností s ručením omezením, akciových společností a podnikajících fyzických osob, které v rámci své podnikatelské činnosti prováděly stavební a montážní práce, tak i formou namátkových kontrol stavenišť a staveb, nacházejících se v působnosti OIP. Kontroly byly prováděny na staveništích, kde pracovali současně zaměstnanci více zaměstnavatelů i podnikajících fyzických osob, které nikoho nezaměstnávaly. Výběr staveb a pracovišť vycházel jednak z přímých poznatků o stavbách a o jejich zhotovitelích získaných v rámci přípravy na kontroly, jednak z informací poskytovaných kontrolovanými subjekty při zahajování kontrol a z přehledu oznámení o zahájení staveb na OIP.

V průběhu roku 2010 bylo provedeno 85 kontrol u 83 subjektů.

Program úkolu 10.1.31 byl v plánovaném rozsahu kontrolovaných subjektů splněn.

Při plnění tohoto úkolu bylo OIP zjištěno celkem 288 závad.

A. Systém řízení bezpečnosti a ochrana zdraví při práci

- 1) Vzájemná informovanost o rizicích - v rámci kontrolní činnosti bylo shledáno porušení v cca 11,8 % z celkového počtu kontrol, kdy při pracích více zhotovitelů na jednom předaném pracovišti, na stavbách na nichž nepůsobí koordinátor, se zaměstnavatelé vzájemně neinformovali o rizicích. V těchto případech zhotovitelé nedoložili žádný písemný doklad o vzájemné informovanosti.
- 2) Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech - v rámci kontrolní činnosti bylo shledáno porušení v cca 7 % z celkového počtu kontrol, kdy se ve většině případů jednalo o nepřijetí opatření proti opakování pracovních úrazů a seznámení zaměstnanců s úrazy, ke kterým došlo.
- 3) Školení BOZP zaměstnanců - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 3,5 % - neprovedení vstupních a periodických školení z předpisů BOZP. Ve všech těchto případech se jednalo o neprovedení vstupních školení najímaných zaměstnanců na dohodu o provedení práce a brigádníků. Další porušení v cca 30,6 % z celkového počtu kontrol se týkalo neurčení obsahu a četnosti školení a nevedení dokumentace o provedených školeních.
- 4) Vyhodnocení rizik zaměstnavatelem - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 10,6 % z celkového počtu kontrol. Ve většině případů jde o nově vzniklé nebo malé, co do počtu zaměstnanců, podnikající subjekty. V těchto případech nebyli zaměstnavatelé schopni předložit žádnou dokumentaci.
- 5) Na základě vyhodnocení rizik poskytování OOPP, včetně pracovního oděvu a obuvi - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 27 % z celkového počtu kontrol. Z velké části se jedná o neprovádění kontroly z hlediska používání vydaných OOPP

zaměstnavatelem – ochranné pracovní přilby, ochranné brýle a další. V menší míře jde o nevybavení zaměstnanců těmito prostředky ze strany zaměstnavatele. Většina porušení se týká nepoužívání ochranných přileb při práci nad sebou, v manipulačním prostoru jeřábů, při práci a pohybu v ohroženém prostoru pod místem prací ve výšce apod. U zhotovitelů s malým počtem zaměstnanců jsou nadále zjišťovány nedostatky spočívající v nedostatečném poskytování OOPP a nevypracování vnitřního předpisu pro jejich poskytování. Nejčastějším zjišťovaným nedostatkem byl způsob zpracování vnitřního předpisu pro poskytování OOPP, v němž zejména nebylo provedeno odlišení, které OOPP jsou poskytovány z důvodu rizika a které z důvodu nadměrného znečištění oděvů, obuvi nebo plnicí ochranou funkci. Často neodpovídalo vyhodnocení rizik (dle přílohy č.1 NV 495/2001 Sb.) skutečnému vybavování nebo se jednalo o neexistující či pofiderní rizika (např. riziko postříkání celého těla kapalinou apod.).

B. Staveniště

Zajištění staveb - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 34 % z celkového počtu kontrol. Opět jako v předchozích letech se jedná o jedno z nejčastějších porušení na staveništích – nezajištění stavenišť proti vstupu nepovolaných osob, neprovedení oplocení nebo ohrazení, chybějící výstražné cedule upozorňující na zákaz vstupů nebo vjezdů do prostoru stavenišť, a to především v případech kdy staveniště přímo sousedí s veřejným prostorem na kterém je velký pohyb veřejnosti a dopravy. Zjištěn byl i nesoulad mezi plánem BOZP a skutečností zejména z důvodu formálně zpracovávaných plánů BOZP např. požadavek, aby rychlost na staveništních komunikacích byla 30 km/hod., ale na stavbě žádné komunikace nebyly. Obdobně bylo požadováno plánem např. oplocení staveniště, které však z terénních, případně provozních důvodů nebylo možné.

C. Práce ve výškách

- 1) Kolektivní ochrana proti pádu z výšky - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 34 % z celkového počtu kontrol. Jako nejčastěji se vyskytující závady bylo chybějící zajištění volných okrajů pracovišť nacházejících se ve výšce – chybějící zábradlí. Těmto závadám byla kladena největší pozornost, protože jsou jednou z nečastějších příčin úrazů pádem z výšky.
- 2) Bezpečnostní požadavky na technické konstrukce - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 15 % z celkového počtu kontrol. Jedná se o závady provedených technických kolektivních zajištění proti pádu osob z výšky – zábradlí, která nesplňují požadavky z hlediska pevnosti, únosnosti, odolnosti nebo jsou provedeny v jednotyčovém provedení, přestože se nacházejí ve výšce nad 2 m apod.
- 3) Dočasné stavební konstrukce – lešení - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 35 % z celkového počtu kontrol. V těchto závadách jsou obsaženy závady týkající se nekompletnosti lešení – chybějící zábradlí, podlahové zarážky, velká vzdálenost od fasády, nedostatečné zajištění na terénu, rozpor s dokumentací na montáž lešení a jeho používání apod.
- 4) Zajištění zaměstnanců proti možnosti pádu z výšky
- tento bod nebylo možné důsledně kontrolovat, protože přednostně má zaměstnavatel povinnost zajišťovat zaměstnance kolektivním zajištěním před osobním. Není v kompetenci inspektora ukládat zaměstnavateli povinnost řešení zajištění BOZP při práci ve výšce. Navíc při kontrolách většinou zaměstnanci práci ve výškách přerušují a během kontroly práci raději nevykonávají. Přidělení OOPP proti pádu, určení místa ukotvení a jejich kontrola - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 7 % z celkového

počtu kontrol. Tyto závady jsou převážně z hlediska nepoužívání OOPP proti pádu – bezpečnostních pracovních postrojů a nekontrolování jejich použití zaměstnavateli, kdy jimi své zaměstnance vybavili, nebo OOPP nebyly používány v souladu s návodem výrobce. V několika případech zaměstnanci vůbec vybaveni nebyli a prováděli práce ve výšce. V několika případech nebylo provedeno určení místa kotvení těchto OOPP.

- 5) Zajištění prostoru pod prací ve výškách - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 16 % z celkového počtu kontrol. Nejčastěji se vyskytující se závadou je úplně chybějící zajištění ohroženého prostoru a to jakýmkoliv způsobem dle předpisu a chybějící výstrahy na nebezpečí úrazu pádem předmětů nebo materiálu z výšky. Tato závada byla shledávána především na staveništích sousedících s prostorem používaným veřejností, kdy hrozil úraz pádem předmětu z výšky především veřejnosti – chodcům a řidičům vozidel a při provádění zateplovacích prací na panelových domech na sídlištích.

D. Zemní práce

Zajištění výkopů a stěn výkopů a provedení bezpečných sestupů a výstupů - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 10 % z celkového počtu kontrol. Nejčastěji se vyskytující závady z hlediska neprovedení technického zajištění proti pádu osob do výkopů – zábradlí a to většinou na pracovištích s pohybem veřejnosti nebo na uzavřených staveništích, kdy hloubka výkopu přesahovala 2,5 m. V případě zjištění nedostatků se mnohdy jednalo i o chybějící stanovení způsobu provedení zemních prací, zajištění stěn výkopů nebo stanovení sklonu svahů, rozměrů výkopů, přechodů a zajištění proti pádu do výkopu - nedostatek i ve vazbě na Plán BOZP na staveništi. Nejčastějším nedostatkem při zajištění proti pádu do výkopu bylo umístění bezpečnostní pásky na hraně výkopu.

E. Stroje a zařízení

- 1) Bezpečný provoz a požívání strojů na staveništi - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 10 % z celkového počtu kontrol. Závady týkající se používání strojů a zařízení – stavební výtahy, el. ruční nářadí, el. stavební vrátky, stavební míchačky, kompresory a další – poškozených, s chybějícími ochrannými prvky nebo používanými v rozporu s návodem na jejich používání.
- 2) Vnitřní systém řízení bezpečného provozu jeřábové dopravy - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 5 % z celkového počtu kontrol. Kontrolování provozovatelé jeřábů neměli vypracovaný systém - dokumentaci - pro řízení bezpečného provozu jeřábové dopravy, se kterým by seznámili své zaměstnance, kteří v tomto systému vykonávali pracovní činnost. Tento nedostatek byl zjištěn v převážné míře u provozovatelů automobilních jeřábů.
- 3) Staveništní rozvaděče a pohyblivé přívozy - v rámci úkolu bylo shledáno porušení v cca 7 % z celkového počtu kontrol. Nejčastěji se vyskytující závady byly shledány v poškozených, nevyvěšených a vozidly stavby přeježděných volných – provizorních – přívozech el. energie. V několika případech nebyly doloženy revizní zprávy na provedené staveništní rozvody el. energie.

Návrh opatření.

1. Provádění namátkových kontrol staveb a stavenišť bez jejich předchozího oznámení zhotovitelům těchto staveb.
2. K výběru staveb využívat databázi zaslaných Oznámení o zahájení staveb příslušnému OIP.
3. Při prováděných kontrolách staveb s určeným koordinátorem BOZP, tohoto přizvat k účasti – z důvodu prověření úrovně prevence kterou na těchto stavbách zajišťuje a preventivního působení na něho.
4. Provádět kontroly staveb ve stádiu jejich největší rozpracovanosti a počtu zúčastněných zhotovitelů, kdy se vyskytuje největší množství rizik

Závěr

Výsledky tohoto úkolu potvrzují, že staveniště stále přetrvává, jako jedno z nejrizikovějších pracovišť, na kterém se setkáváme s pracovními činnostmi obsahujícími rizika ze všech možných odvětví. K tomuto přispívá i velká rozmanitost zhotovitelů staveb, začínající u velkých stavebních organizací s velkým počtem zaměstnanců a končící u fyzické osoby (OSVČ), poskytující za úplatu na staveništi svou fyzickou sílu pro některého z nich a požadavky zadavatelů staveb na jejich realizaci v co nejkratších termínech. Rovněž úroveň řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je mezi zhotoviteli provádějícími stavební a montážní práce značně rozdílná. Je přímo závislá na praktických zkušenostech a odborných znalostech z BOZP pracovníků provádějících odborné vedení staveb, OZO působících v oblasti prevence rizik a osob se ZOZ – koordinátorů BOZP na staveništích.

Úkol 10.1.32 Kontrola zaměstnavatelů v dopravě

Kontroly byly převážně prováděny u subjektů provozujících nákladní dopravu, v některých případech i u subjektů provozujících osobní dopravu. V nákladní dopravě byly prováděny kontroly i u subjektů provádějících přepravu nebezpečných nákladů podle dohody ADR.

V průběhu roku 2010 bylo provedeno 61 kontrol u 60 subjektů.

V rámci Kampaně 2010 bylo kontrolováno 6 subjektů, které provozují sklápěčková vozidla nebo speciální vozidla.

Největší počet porušení předpisů byl zjištěn v oblasti zdravotní způsobilosti řidičů. Více než u 1/2 kontrolovaných subjektů zaměstnavatel nezajistil, aby potvrzení o zdravotní způsobilosti mělo všechny náležitosti. Nejčastěji jsou používány formuláře podle přílohy k vyhl. č. 277/2004 Sb., ale nikoli podle přílohy k vyhl. č. 253/2007 Sb. Zhruba u 20 % zaměstnavatelů bylo zjištěno, že řidičům již skončila platnost lékařského posudku nebo zdravotní způsobilost nebyli schopni vůbec doložit.

Dále bylo u cca 1/2 kontrolovaných zaměstnavatelů zjištěno, že sice mají návody výrobců vozidel k obsluze, ale nezajistili seznámení řidičů s pokyny a informacemi a s opatřeními na ochranu před působením rizika práce uvedenými v těchto návodech pro provoz a obsluhu jimi řízených vozidel včetně přípojných vozidel.

Častým způsobem porušení předpisů také bylo porušení § 103 odst. 2 zákoníku práce (nezajištění školení o předpisech k zajištění bezpečnosti práce) přibližně u 1/3 kontrolovaných subjektů. Informovanost dopravních firem o tom, že je třeba zaměstnance školit i o dalších bezpečnostních předpisech z hlediska konkrétních podmínek podnikání subjektu, se již ve srovnání s minulým rokem zlepšila.

V oblasti bezpečnosti práce byly také zjišťovány nedostatky ve vypracování místního provozního bezpečnostního předpisu ve smyslu ust. § 3 nařízení vlády č. 168/2002 Sb. Více než ¼ zaměstnavatelů nemá zpracovány pracovní postupy nebo zásady bezpečné práce zejména při údržbě a kontrole dopravních prostředků samotnými řidiči (běžná údržba vozidla nebo zjištění poruchy vozidla), např.

- provádět kontrolu spodku vozidla jen při vypnutém motoru, pokud výrobce nestanovil jinak,
- zákaz manipulovat s ovládacím zařízením vozidla bez předchozích opatření, která vyloučí nežádoucí pohyb vozidla nebo jeho částí,
- zákaz opravy, kontroly nebo údržby vozidla pokud není zdvihnutá sklápěcí část vozidla zabezpečena proti pádu, atd.

Tato opatření v těchto případech nejsou uvedena ani v dokumentaci o vyhodnocení rizik a stanovení opatření na ochranu proti těmto rizikům.

Ve stejném počtu případů bylo zjištěno, že zaměstnavatel nemá vypracovány pokyny pro používání žebříku při obsluze vozidel včetně plachtování. Uvedené nedostatky jsou porušením ust. § 5 odst. 1 zák. č. 309/2006 Sb.

Při zjišťování dodržování ustanovení předpisů o délce odpočinků mezi směnami podle nař. vlády č. 589/2006, ve znění pozd. předpisů, § 7 byla zjištěna tato nejmarkantnější porušení:

- řidič měl v průběhu 34 hodin souvislý odpočinek max. 4 hodiny po sobě jdoucí a předepsaný odpočinek (min. 9 hodin po sobě jdoucích) měl až po uplynutí 34 hodin,
- řidič měl v průběhu 35 hodin souvislý odpočinek max. 4.30 hodiny po sobě jdoucí a předepsaný odpočinek (min. 9 hodin po sobě jdoucích) měl až po uplynutí 35 hodin

V rámci tohoto úkolu byla také provedena kontrola jednoho zaměstnavatele, který provozuje železniční vlečku. Závažným nedostatkem u tohoto subjektu bylo nevyznačení míst, kde není zachován volný a schůdný manipulační prostor podél koleje, výstražným nátěrem (černožlutým šrafováním).

Návrh (námět) pro příští kontrolní činnost:

- zařadit kontrolu subjektů provozujících vnitropodnikovou dopravu (dopravní vozíky – silniční i kolejové uvnitř i vně výrobních hal, průmyslové kolejové dráhy, traktory s přívěsy uvnitř objektů, atd.)

Úkol 10.1.33 Kontrola systému BOZP a pracovních podmínek v malých a středních podnicích

Plnění úkolu bylo zajištěno v rámci předepsaných oblastí, u subjektů kde kontroly v předchozích letech prokázaly zásadní míru rozporů s platnými předpisy, případně kontroly nebyly provedeny v delším časovém odstupu, několika let, a především u subjektů, u nichž vykazovaná míra pracovní úrazovosti vypovídá o nepříliš uspokojivém stavu zajištění péče o BOZP u zaměstnavatelů.

Počet kontrolovaných subjektů	399
Počet kontrol	411
Počet následných kontrol	7
Počet závad	1529

1. Vyhledávání a hodnocení rizik

Tato oblast by se měla jevit v obecné rovině jako pochopitelná, pochopená a ze strany zaměstnavatelů ve většině případů plněná a dokladovatelná. Ovšem po obsahové stránce lze konstatovat, že plnění této oblasti ze strany kontrolovaných subjektů je chápáno velmi rozdílně, ev. není pochopeno vůbec. Zejména je patrné, že tato problematika je chápána, až na vzácné výjimky, jako statická, bez toho, aby zde byla zjevná operativní doplnění či korekce v případě dlouhodobých zkušeností s jednotlivými rizikovými faktory. O tomto vypovídá následně i nadále vykazovaná míra pracovní úrazovosti, kde jednak předchozí preventivní pozornost nemá odpovídající charakter, který by z logiky věci měl být garantem minimalizace možnosti úrazových dějů. Teprve následně po vzniku úrazových událostí je zjišťováno, že buď v konkrétním případě nebylo preventivně s daným rizikem vůbec uvažováno, nebo jeho identifikování bylo podceňeno ve své závažnosti. Naproti tomu, jsou spatřována rizika tam, kde ve skutečnosti se o faktické riziko nejedná, případně je toto riziko zanedbatelné, jak z pohledu jeho případných následků a opatření k němu nejsou relevantní.

Z dokumentací, jež jsou dokládána při kontrole, je zjevné, že se stalo plnění celé oblasti často pouze formální. V praxi se totiž stále více postupně zakotvila vše pojímající „univerzální forma“ dokumentace, kde se objevuje mnoho definovaných rizikových faktorů, výsledkem čehož je nesmyslná obsáhlost a tudíž i nepříliš dobrá následná přehlednost. V naprosté většině případů z výše popsaného skutkového stavu plyne, že zaměstnavatelé se ve skutečnosti nezabývají danou oblastí pro faktickou upotřebitelnost v rámci svých potřeb. Spíše naopak si pořídí (zaplatí za cosi), co k tématu existuje, pěkně vypadá, ale dále se s tím aktivně nepracuje.

2. Přijímání opatření

V návaznosti na bod 1., deklarovaná přijímaná opatření k eliminaci rizik, případně realizace opatření k omezení jejich působení, jsou v mnoha případech spíše formální. Podstatně lepší situace je v případě následných opatření při vzniku pracovních úrazů, zde již zpravidla jde o opravdovou konkretizaci skutečných opatření, vedoucích ke zlepšení situace.

3. Seznámení zaměstnanců spolupracujícího subjektu se známými riziky, koordinace

Zde se zpravidla jedná buď o vzájemné si poskytování obsáhlých dokumentací, bez bližšího určení na konkrétní situaci, nebo naopak o velmi strohá vyjádření ve smyslu upozornění na nebezpečí bez bližšího stanovení opatření proti existujícímu riziku. Výstup potom bývá v podobě univerzálního se vybavení prostředky OOPP a ve spojitosti se zvýšenou pozorností nebo opatrností.

4. Seznámení vlastních zaměstnanců s riziky (písemná doložitelnost)

Uvažované dostatečné a přiměřené seznámení vlastních zaměstnanců s riziky, bývá dokumentováno jako součást osnovy pravidelného školení, většinou externími spolupracujícími osobami odborně způsobilými. O odpovídající míře je těžké polemizovat, ale ve srovnání se známými, dokládanými obsažnými dokumentacemi, lze mít pochybnost o účinnosti vlastního seznámení zaměstnanců. Poněkud lepší situace je u subjektů, zabývajících se stavební činností nebo s ní související. Zde se daná problematika již transparentněji objevuje v rámci zápisů ve stavebních denících, při konkrétních dodávkách prací.

5. Školení BOZP

Oblast školení je pokryta vcelku vyhovujícím způsobem. Možná trochu na škodu věci je, že ve většině případů si toto neprovádí ve větší míře sám zaměstnavatel, ale spíše zprostředkovaně přes osoby OoZ. Tyto osoby vcelku zbytečně dokládají příliš obsáhlé osnovy školení, z nichž je potom následně při dotazování zjištěno, že ne vše bylo účelné probírat vzhledem k zaměření zaměstnavatele. Navíc jsou zde zahrnuty obecné pasáže např. téměř celý ZP, což nemá přímou souvislost s bezpečností práce. Naproti tomu, sám zaměstnavatel zpravidla o své činnosti a svých provozech a profesích ví více a mohl by tak patřičněji působit na své zaměstnance.

6. Pracovní doba, evidence, směny, přestávky na jídlo, mezi směnami v týdnu

Zde nebylo zjištěno významných pochybení, co do závažnosti, tak počtu případů.

7. Kontrola zakázaných prací

Rovněž v této oblasti nebylo zjištěno faktické porušování nastavených pravidel.

8. Poskytování OOPP a mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

Vybavování zaměstnanců prostředky OOPP je dlouhodobě na patřičné úrovni, kterou lze označit za vyhovující. Sporadicky lze diskutovat o dostatečnosti či vhodnosti daného prostředku v případě konkrétní vykonávané činnosti, zde pak následuje operativní záměna za prostředek jiný. Taktéž vlastní vybavování zaměstnanců OOPP je na slušné úrovni. Protipólem pak je určitá netransparentnost v podobě vnitřních předpisů k vybavování OOPP. Zde celkem často nebývá nejednoznačné propojení na vyhodnocení příslušného rizika.

Na úseku mycích, čistících a dezinfekčních prostředků se pak většinou lze setkat s finančním plněním na nákup pro jednotlivé zaměstnance v podobě paušální částky.

Pokud jde o používání prostředků OOPP zaměstnanci, tak zde vcelku není situace špatná, určitou diskutabilní výjimkou je používání ochranných přileb nebo nedůsledné případné používání prostředků osobního jištění pro práce ve výšce. Kontroly ze strany zaměstnavatelů jsou spíše výjimkou a navíc jejich dokumentační charakter nebývá často uplatňován.

9. Vhodnost pracovišť

Konkrétní pochybení jsou spíše drobnějšího charakteru. Např. se jedná o neobnovování výstražných značení, opakované přeznačení ovládacích prvků strojů a technologických zařízení, ponechávání materiálů, polotovarů nebo již hotových výrobků v komunikačních trasách, občasné nedůsledné navrácení ochranných odnímatelných zábradelních prvků komunikačních tras okolo technologických linek. Zvláště u málo navštěvovaných prostor pod technologiemi chybějí madla na sestupových ramenech schodišť, případně nevytvoření pomocných přesouvateľných schodišť (o velikosti do 5 ti stupňů) pro překonávání přístupů k technologickým celkům.

10. Zpracované pracovní postupy, návody výrobce k provozu a údržbě zařízení

Výkon pracovních činností podle zpracovaných pracovních postupů je spíše administrativní záležitost, indikovaná jako obsahová stránka v rámci systémů ISO či jiných. Vesměs se jedná o stanovení spíše rámcových postupů, které většinou nezohledňují specifika konkrétního pracoviště. Dalším průvodním jevem těchto rámcových postupů je v naprosté většině jejich

technická proveditelnost, ovšem bez bližší specifikace ve vazbě na vlastní prvky bezpečnosti nebo zabezpečení v rámci konkrétnějšího vyjádření zvoleného prvku nebo způsobu zajištění bezpečnosti práce. V reálné podobě pak vlastní pracovní výkony doznávají určité míry zjednodušování ze strany výkonných pracovníků, s tím rovněž souvisí nedůsledná kontrola ze strany přímých vedoucích pracovníků na nejnižších řídicích funkcích, na úrovni mistrů, vedoucích pracovních čet či skupin, v neposlední řadě i stavbyvedoucích na stavbách. Pracovní postupy jsou u odborné veřejnosti dále chápány důsledněji spíše jako technologické předpisy kvalitativního charakteru pro splnění požadavků např. výrobců stavebních hmot, stavební chemie, montážní charakteristiky prvků, jako např. sádrokartonů, střešních krytin, zátěžových podlah výrobních a skladovacích hal apod.

Dodržování návodů výrobce k provozu a údržbě zařízení, je vcelku na dobré úrovni. Snad k tomuto nemalou měrou přispívá v řadě případů i pořizovací cena techniky či garanční podmínky od výrobců.

11. Pracovní stroje a zařízení – dokumentace, revize, odborná způsobilost, zabezpečovací prvky

Provozování techniky obecně patří dlouhodobě k problematickým jevům z mnoha úhlů pohledu, neboť každý provozovatel nedoceňuje nějakou oblast celého komplexu péče o techniku. Nelze proto jednoznačně vyjádřit, co je v této oblasti stěžejním problémem. Někdo klade větší důraz na technickou provozuschopnost a erudovanost obsluh strojů, jiný sice provádí revize, ale nezajišťuje ostatní součásti péče, jako zajištění pravidelných kontrol, zkoušek, údržeb, oprav a rekonstrukcí. Pojem místní provozní bezpečnostní předpis není rovněž chápán jako nezbytná nutnost a tak v řadě případů není zpracován, a to i s ohledem na to, že zaměstnavatelé nevědí, jak tento dokument koncipovat. Je také skutečností, že ve většině případů, jsou alespoň z části jiným způsobem dokladovatelné např. zpracované pracovní technologické postupy či jiné prvky, které lze zahrnovat pod pojem místního bezpečnostního předpisu, jen není takovýto dokument komplexně zpracován s tímto označením. U řady provozovaných technických zařízení a strojů navíc již běžně existuje nepřímou vnučená servisní služba, která nahrazuje výše uvedené prvky. Takže lze mít za to, že z pohledu předpisů od výrobce je danému zařízení věnována patřičná pozornost, což je ze strany provozovatelů také akceptováno jako nutnost. Agenda v podobě vedení provozních deníků je postupně na snižující se tendenci. U některých typů zařízení sice v nějaké podobě jsou prováděny záznamy, nejčastěji motohodin provozu, ale zde opět zejména ve vazbě na nutný servis autorizovanou osobou a jiný význam zde není.

Pokud jde o kontrolu zabezpečovacích prvků, je situace také různorodá a není možné opět jednoznačně vyjádřit problémové oblasti paušálně. Na počátku jsou nedůsledná obnovování výstražných značení ovladačů či výstražných tabulek, odstraňování krytů určitých součástí soustrojí či linek při častých údržbových a seřizovacích činnostech zejména na místech, kde není trvalý pohyb obsluh, nedůsledné navracení např. odnímatelných částí zábradlí na některých komunikačních trasách linek, zastavování materiálem či polotovary přístupů k bezpečnostním prvkům, které se jeví jako ne často obsluhovatelné.

Za celkem uspokojivý stav lze obecně označit úroveň, alespoň administrativně, prováděných druhů školení a odborných způsobilostí jednotlivých obsluh či prováděných revizí strojů a zařízení.

12. Pracovní úrazovost – evidence, šetření, záznamy, ohlašování a stanovení opatření

Vedení evidence včetně sepisování záznamů není dlouhodobě problémovým jevem, naproti tomu již poněkud výrazně zaostává oblast šetření příčin vzniku ze strany zaměstnavatele a stanovení racionálních opatření a jejich realizace.

Ohlašovací povinnost ze strany zaměstnavatelů není v některých případech na uspokojivé úrovni. Velmi často (u závažnějších typů zranění) je ohlašování suplováno ze strany policie ČR. PČR je v rámci integrovaného systému, kdy je u zranění účastná rychlá záchranná služba, automaticky informována. PČR v posledním roce stále více a častěji kontaktuje OIP a sama informuje zaměstnavatele o tom, že bude kontaktovat OIP. Tímto způsobem jednání a konání je pak narušena dikce NV č. 494/2001 Sb. a rovněž zákona č. 262/2005 Sb. Ne nevýznamnou okolností ohlašovací povinnosti je i fakt, kdy délka hospitalizace ani nemusí vždy odpovídat charakteru zranění. V řadě případů sice hospitalizace je „zraněný“ zaměstnanec pouze pozorován a ve finále je propuštěn s tím, že se u něj neprojeví konkrétní újma na zdraví, tj. de facto nedošlo k vlastnímu konkrétnímu léčebnému procesu.

Ve smyslu stanovení opatření k eliminaci možných opakování pracovních úrazů je velmi často toto řešeno odkazem na opakovaná proškolení, upozorňování na větší pozornost při práci či důsledné používání prostředků OOPP. Jen v omezeném počtu případů se jedná o deklarování provedeného technického opatření. Je rovněž velmi obtížné jednoznačně hodnotit dostatečnost prokazatelného seznamování zaměstnanců s riziky, která mohou být příčinou vzniku pracovních úrazů.

13. Kontrola účasti zaměstnanců na řešení otázek BOZP

Spolupráce zaměstnavatele s odborovými orgány nebo zástupci zaměstnanců je objektivně ne zcela vyhovující. U řady zaměstnavatelů nejsou tyto orgány vytvořeny, resp. není zájem ze strany zaměstnanců se aktivně podílet na této záležitosti a není zřejmá snaha zaměstnavatelů ze své pozice podporovat vznik těchto struktur. Tam, kde odbory fungují, lze spatřovat určitou účast alespoň části zaměstnanců, i když spíše formální. Samotná oblast ročních prověrek BOZP, jejich organizování, je spíše suplováno jakýmsi dohledem smluvně vázaných externím osob odborně způsobilých, které prakticky provádí veškerou činnost od školení, přes kategorizaci prací, sepisování záznamů o úrazech až po agendu hodnocení rizik. V tomto ohledu tyto externí OOPZ také provádějí zmíněné prověrky pracovišť. Výstupem z této činnosti pak bývají dokumenty, často označované jako protokoly o prověrkách BOZP.

Závěrečné shrnutí

Kontrolní činnost v rámci plnění úkolu 10.1.33 potvrdila, že stále přetrvává největší míra pochybení na straně zaměstnavatelů v oblastech vyhledávání a vyhodnocování rizik a přijímání odpovídajících adekvátních opatření k omezování jejich působení. Celá tato obecná problematika pak přímo zasahuje do dalších oblastí, zejména pak nastavení odpovídajících školení, nastavování pracovních postupů a v neposlední řadě vybavování pracovníků odpovídajícími prostředky OOPP. Zmíněné oblasti jsou pak spíše pojímány formálně, bez toho, aby smysluplně vystihovaly skutečné potřeby zaměstnavatelů, tedy vlastní praxe. Do značné míry tomuto stavu bezprostředně nahrává skutečnost, že se až příliš často nahrazuje vlastní pozornost o péči BOZP zaměstnavatelů tzv. spoluprací s osobami odborně způsobilými, výhradně externími. Tyto spolupráce jsou prováděny v častých případech ve velmi zobecňujících aspektech, nevystihujících skutečné potřeby jednotlivých provozů zaměstnavatelů. Samozřejmě zde nutně vystupuje i to, že se zaměstnavatelé domnívají z určité neznalosti, že potřebují nezbytně tyto externí OOPZ a mají obavy, že nebudou schopni sami řešit požadavky, které na nich legislativa v oblasti BOZP požaduje.

Úkol 10.1.34 Bezpečnost práce na elektrických zařízeních

OIP České Budějovice provedl kontroly podle zadání výše uvedeného úkolu celkem u 77 subjektů.

Při kontrolách byly zjištěny nejčastější nedostatky:

- Zaměstnavatel nestanovil osoby odpovědné za elektrické zařízení podle ČSN EN 50110-1
- Zaměstnavatel neorganizoval práce v souladu s ČSN EN 50110-1 ed.2 (bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práci v elektrotechnice) - tato skutečnost nebyla doložena žádným dokladem
- Zaměstnavatel neměl seznam pro poskytování OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
- Zaměstnavatel nevedl evidenci vydaných osvědčení odborné způsobilosti v elektrotechnice podle vyhl. č. 50/1978 Sb.
- Nedostatky zjištěné na provozovaném elektrickém zařízení
- Revize a kontroly elektrického zařízení nebyly prováděny v požadovaných lhůtách

Kromě výše uvedených nedostatků bylo v jednom případě zjištěno, že kontrolovaná osoba prováděla montáže, opravy, údržbu a revize vyhrazených elektrických zařízení bez požadovaného oprávnění ve smyslu tehdy platné vyhl. č. 20/1979 Sb. Za tento nedostatek byla kontrolované osobě udělena pokuta.

Jak vyplývá z výčtu porušených předpisů, bylo nejvíce porušení zjištěno v oblasti povinností kontrolované osoby ve vztahu k provozovanému elektrickému zařízení, konkrétně v tom, že kontrolovaná osoba nestanovila osoby odpovědné za elektrické zařízení podle ČSN EN 50110-1 ed. 2. Vezmeme-li v úvahu skutečnost, že osoba odpovědná za elektrické zařízení má podle výše uvedené řady povinností, jako je organizace práce na elektrickém zařízení, dorozumívání při činnostech na elektrickém zařízení, stanovení pracovních a provozních postupů apod., není jmenování této osoby pouze formální záležitostí, ale má ve svém důsledku i dopad na bezpečnost práce na elektrickém zařízení. S tím také souvisí další často zjišťovaný nedostatek, že kontrolovaná osoba v konkrétních případech prováděla práci na elektrickém zařízení, ale nedoložila žádným dokumentem, že je práce organizována v souladu s požadavky ČSN EN 50110-1 ed. 2.

Pokud se jedná o porušení povinností v oblasti poskytování OOPP, byl zjišťován převážně nedostatek, že zaměstnavatel neměl k dispozici seznam pro poskytování OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků. Kontrolou zaměstnanců při prováděných elektromontážních pracích nebylo zjišťováno, že by zaměstnanci nebyli vybaveni příslušnými osobními ochrannými a pracovními prostředky.

Co se týká nedostatků zjištěných na provozovaném elektrickém zařízení, byly zjištěny především závady provozního charakteru, jako jsou neupevněné elektrické přístroje, nevyhovující krytí elektrického zařízení, vytržené pohyblivé a poddajné přívody z vývodů elektrických přístrojů apod.

Úkol 10.1.35 Dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu vyhrazených technických zařízení - parních a kapalinových kotlů

1. Úvod

Z výsledků kontrolní činnosti prováděné v roce 2010 jednoznačně vyplývá, že účinnou preventivní činností u kontrolovaných subjektů se zlepšuje právní vědomí v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP), ale i dochází k efektivnějšímu a většímu přehledu při zajišťování a dodržování požadovaných úkolů. Dochází k dalšímu mírnému snížení zaměstnanosti u malých a středních subjektů. Vedení mnoha malých a středních subjektů snižuje provozní náklady při vytápění a ruší mnohé velké kotelní středotlaké a budují se menší lokální teplovodní. Ze zkušeností získaných z kontrol realizovaných v předchozích létech vyplývá, že z hlediska prevence je důležité, aby kontrola u těchto nově vzniklých subjektů proběhla co nejdříve a aby provozovatelé zajistili včas potřebná školení. Rizika jsou snižována stále modernějšími automatickými systémy kontroly provozu. Využívá se měřicí, regulační, blokovací a signalizační zařízení. V důsledku toho však je třeba, aby obsluha byla na dostatečné odborné úrovni. V neposlední řadě je tím i třeba zajistit kvalitnější provozní údržbu.

Parní a horkovodní kotle jako vyhrazené tlakové zařízení jsou stále zdrojem potenciálního rizika. Proto je nutné provádět kontrolu nejen zápisů o provozu a údržbě, ale i kontrolu konkrétních úkonů obsluhy, provozní a preventivní údržby související s provozem kontrolovaných kotelních zařízení.

2. Cíl úkolu

Kontroly byly provedeny s cílem na dodržování povinností vyplývajících z předpisů k zajištění bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení - kotelních zařízení se středotlakými a vysokotlakými kotli včetně kotlen a provozu zařízení pro úpravu vody. Dále s cílem posoudit bezpečnost provozu uvedených kotelních zařízení s ohledem na jejich stáří i stav a zjistit, zda jsou provozovatelem vytvářeny podmínky pro minimalizaci rizik.

Větší část byla zaměřena na způsob provádění preventivní údržby, a revizí a zkoušek VTZ. Dále byly prováděny kontroly činnosti revizních techniků při konkrétní revizi a byly posuzovány nejen způsoby provedení revize, revizní zprávy, ale stanovení potřebných opatření, jakož i plnění požadavků bezpečnosti práce při samotném způsobu provádění revize.

3. Výsledky kontrolní činnosti

V rámci úkolu bylo provedeno 32 kontrol u provozovatelů zařízení a 12 kontrol u revizních techniků.

Při kontrolách bylo zjištěno 92 závad administrativního charakteru a 32 fyzických závad.

Nejčastěji zjištěné nedostatky:

A. Zaměstnavatel - provozovatel vyhrazených technických zařízení.

- Zaměstnavatel neprovádí vyhledávání a vyhodnocení rizik, nepřijímá opatření k jejich minimalizaci při provozu kotelních zařízení a zařízení s jejich provozem souvisejícím.
- Zaměstnavatel nezajistil dostatečné a přiměřené seznámení s riziky, s výsledky jejich vyhodnocení a s opatřeními na ochranu před jejich působením při provozu a údržbě kotelních zařízení.
- U zařízení není dostatečný pracovní a manipulační prostor umožňující bezpečně provádět všechny obvyklé pracovní operace včetně seřizování, údržby, udržování pořádku a podobně.

- Revizní a kontrolní lávky, kolem zařízení, schodiště popř. žebříky jsou provedeny tak, že neodpovídají právním a ostatním předpisům k zajištění bezpečnosti při práci.
- Zaměstnavatel nezajistil vedení všech provozních deníků předepsaných při provozu kotelních zařízení, odpovídají skutečnosti a nejsou vedeny v předepsaném rozsahu dle právních, ostatních a provozních předpisů. Tyto zápisy nejsou kontrolovány pravidelně odpovědným pracovníkem a při provozních revizích i revizním technikem.

B. Revizní technik vyhrazených technických zařízení.

- Revizní technik, neprovádí vyhledávání a vyhodnocení rizik (v písemné formě), při provádění kontrol, revizí a zkoušek VTZ a nepřijímá opatření k jejich minimalizaci.
- Revizní technik nemá a nepoužívá při své činnosti na základě vyhodnocení rizik podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik OOPP.
- Revizní technik v revizní zprávě neuvedl nedostatky a nestanovil k zjištěným závadám a nedostatkům dostatečná opatření. Revizní technik nevypracoval revizní zprávu o prováděné revizi a zkoušce, která má předepsané náležitosti dle právních a ostatních předpisů a dokládá, že revize byla provedena v předepsaném rozsahu.

Úkol 10.1.36 Bezpečnost práce při používání vyhrazených technických zařízení - zdvihacích zařízení a vázacích prostředků a prostředků pro zavěšení a uchopení břemene

V oblasti provozu zdvihacích zařízení byla v minulém období vysledována zvýšená pracovní úrazovost. Při kontrolní činnosti inspektorátů práce je zjišťována i nízká úroveň právního povědomí zaměstnavatelů a opakující se nedostatky při nedodržování platných právních předpisů a technických norem. Nedostatky byly zjišťovány i v oblasti odborné způsobilosti obsluh zařízení.

Na základě vypracovaného zadání úkolu byly provedeny kontroly u 42 subjektů. Při výběru kontrolovaných subjektů bylo přihlédnuto k výsledkům z předchozích kontrol a k vykazované pracovní úrazovosti.

V rámci plnění úkolu bylo u subjektů zjištěno 97 neshod s platnými předpisy.

Z nejčastěji zjišťovaných závad lze uvést:

- nevyhledání rizik, příp. neprovedení jejich vyhodnocení a přijetí příslušných opatření
- nevedení předepsané provozní dokumentace
- nevypracování vlastních seznamů na používání OOPP
- nevypracování „Systému bezpečné práce“ pro konkrétní pracoviště
- používání vázacích a uchopovacích prostředků bez předepsané dokumentace
- provozovatelé nemají vytvořeny podmínky pro bezpečný přístup na zdvihací zařízení a pohyb po jeřábových drahách

K zjišťovaným nedostatkům lze přičíst i někdy nekvalitní přístup odborných pracovníků (revizních techniků) provádějících školení jeřábníků a vazačů, kdy v osnově školení používají neplatné předpisy.

Lze konstatovat, že kontroly v oblasti provozu zdvihacích zařízení splnily svůj účel, neboť značná část provozovatelů má nedostatečně zpracovaný „Systém bezpečné práce“, nebo ho nemá vůbec. Je zřejmé, že tato vlastní směrnice je značně důležitý dokument, neboť

legislativa v této oblasti a zvláště v oblasti specifikace VTZ je nedostatečná, příp. zastaralá (vyhl. ČÚBP č. 19/1979 Sb.).

Z výše uvedených důvodů doporučujeme pokračovat v kontrolní a tudíž i osvětové činnosti v oblasti zdvihacích zařízení, vázací a uchopovací techniky na přepravu břemen a rovněž tak při ověřování odborné způsobilosti obsluh zařízení.

Úkol 10.1.38 Kampaň SLIC - Hodnocení rizik při používání nebezpečných látek se zaměřením na provozy chemického čištění a nábytkářského průmyslu.

V rámci tohoto úkolu byla provedena kampaň „Hodnocení rizik při používání nebezpečných látek“ se zaměřením na provozy chemického čištění a nábytkářského průmyslu. Tato kampaň byla provedena v rámci celoevropské kampaně vyhlášené Výborem vedoucích inspektorů bezpečnosti práce členských států Evropské unie (SLIC).

V rámci kampaně bylo uskutečněno 9 kontrol provozoven, kde je prováděno chemické čištění a 17 kontrol v provozovnách nábytkářského průmyslu.

Většina kontrol byla provedena v součinnosti s pracovníky Krajských hygienických stanic.

Poznatky z kontrol provozoven kde je prováděno chemické čištění:

- Nástupem účinných pracích prášků ustupuje chemické čištění, díky však „nepřekonané“ účinnosti však přetrvává perchlor → nebyla zjištěna náhrada za tento přípravek
- Perchlor se v čistírnách neskládá, je dovezen a ihned přečerpán do čistícího stroje
- Nebyly zjištěny nedostatky ve větrání, čistící stroje mají uzavřený okruh a nebezpečná látka se za běžného provozu nedostává do okolí, což bývá ověřeno provedeným měřením.
- I když jsou poskytovány OOPP v čistírně, nejsou řešeny proti účinkům perchloru

Poznatky z kontrol v provozovnách nábytkářského průmyslu:

- Povrchová úprava prováděna laky dle přání zákazníka → obtížná řešitelnost náhrady za méně „nebezpečné“.
- Nákup prováděn na konkrétní zakázku, skladovány jsou pouze zbytky, případně vzorky.
- Lakovny jsou ve velké míře nezařazeny do vyhodnocení rizik na provozech. Díky kontrolám a měřením životního prostředí a KHS se subjekty domnívají, že lakovna je vyřešena v celém rozsahu.
- Impregnace dřeva byla v rámci nábytkářského průmyslu zjištěna pouze u jednoho subjektu.
- Prach, který vzniká při broušení dřeva, není zaměstnavateli vnímán jako „výbušný“ v souladu s požadavky NV 406/2004 Sb.

Úkol 10.1.39 Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby

1. Úvod

Úkol č. 10.1.39 byl nazván Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby. Kontrolním seznamem bylo toto zadání rozšířeno i na oblast týkající se plnění povinností koordinátorů BOZP na staveništi ve fázi přípravy a koordinátora BOZP na staveništi ve fázi realizace.

Celkem bylo provedeno 30 kontrol, z toho 20 u zadavatelů staveb a 10 u koordinátorů BOZP při práci na staveništi.

2. Výsledky kontrolní činnosti

2.1 Zaslání oznámení o zahájení prací

V této oblasti je možno konstatovat, že se situace výrazně zlepšila. Zatímco v předchozích letech počet nově zahajovaných staveb byl poměrně vysoký, tak konec roku 2009 a rok 2010 lze z hlediska zahajování staveb považovat za období, ve kterém se v oblasti výstavby projevila finanční krize. Počet zasláných oznámení o zahájení prací přesto v roce 2010 byl 805, zatímco v předchozích letech byl následující:

Rok 2007	67 oznámení
Rok 2008	446 oznámení
Rok 2009	668 oznámení

K této povinnosti zadavatele lze uvést, že pozitivním způsobem zafungovala možnost represivního opatření-pokuty. Zadavatelé staveb mnohdy raději nahlásí akce a stavby, které z uvedených informací nevyžadují zaslání oznámení (např. úprava přijímací místnosti v bance spočívající ve výměně nábytku v trvání 14 pracovních dnů).

Uvedený nedostatek byl zjištěn u 20% kontrolovaných zadavatelů. K tomuto číslu je však třeba dodat, že bylo kontrolováno dodržení těchto požadavků u výrazně většího počtu zadavatelů v rámci kontrol dle úkolu 10.1.31 a pokud nebylo zjištěno pochybení, nebyl ani sepisován se zadavatelem protokol.

2.2 Splnění náležitostí v oznámení o zahájení prací

Zde jsou k dispozici poznatky jednak z fyzicky provedené kontroly podložené protokolem, ale i z kontroly na OIP zasláných oznámení o zahájení prací. Statisticky nesplňovalo při kontrole požadavky NV č. 591/2006 Sb. 75% kontrolovaných zadavatelů. U nich, stejně jako u oznámení kontrolovaných na OIP se jednalo zejména o chybějící určení koordinátorů ve fázi přípravy, uvedení IČ zadavatele, zhotovitele a zejména u koordinátorů, neuvedení termínu dokončení stavby nedostatečný popis stavby a jejího umístění-adresy.

2.3 Vyvěšení stejnopisu oznámení na stavbě

Při kontrole u zadavatele nebylo vždy možné případně ekonomicky odůvodnitelné provést kontrolu dodržení této povinnosti. Z 20 kontrol proto bylo kontrolováno u 9 zadavatelů (45%) a z tohoto počtu ve 33% bylo zjištěno porušení. Opět je však třeba uvést, že vyvěšování oznámení bylo kontrolováno v rámci úkolu 10.1.31 bez sepisování protokolu se zadavateli.

2.4 Určení koordinátora ve fázi přípravy stavby

Provedení kontroly tohoto bodu je právně složitě. Prakticky bylo prováděno u větších zadavatelů (města), kde v době kontroly již bylo vypsáno výběrové řízení na zhotovitele nebo připraveno předání staveniště. Zjištění neurčení koordinátora ve fázi přípravy stavby v době

projektování je mírně právně problematické, neboť nelze jednoznačně stanovit okamžik, ke kterému musí být koordinátor určen. Zjištění neurčení koordinátora v pozdější době (po předání staveniště) nemá vůbec žádný smysl, protože zadavatele nelze potrestat sankcí za nesplnění požadavků zákona ani nelze uložit opatření k dodatečnému určení koordinátora, neboť přípravný proces je již uzavřen. Neurčení koordinátora ve fázi přípravy bylo zjištěno u 75 % kontrolovaných zadavatelů.

2.5 Určení koordinátora ve fázi realizace stavby

V určování koordinátora ve fázi realizace stavby je situace výrazně lepší než v předchozím bodě. Je to dáno zejména tím, že zadavatelé jsou na tuto povinnost upozorňováni ze strany vybraných zhotovitelů staveb. Neurčení koordinátora ve fázi realizace stavby bylo zjištěno u 15 % kontrolovaných zadavatelů.

2.6 Předání přehledu právních předpisů zadavateli stavby

Jedná se o jediný bod, který měl být kontrolován u koordinátorů ve fázi přípravy. Uvedený bod byl prakticky nekontrolovatelný, neboť na OIP nejsou přehledy o určení KOO ve fázi přípravy. Plnění této povinnosti bylo zjišťováno dotazy u zadavatelů staveb a z jejich strany tato povinnost byla kritizována (každý z nich si prý umí na internetu, v ASPI apod. předpisy najít a k čemu mu je nějaký takovýto seznam). I přes uvedené lze uvést, že požadavek je plněn, neboť část s vypsáním více či méně předpisů je v každém plánu BOZP, který je zpracováván pro zadavatele staveb. V tomto bodě nebylo zjištěno porušení.

2.7 Koordinátor neurčuje termíny kontrolních dnů

Kontrolní dny koordinátora by měly být základním prvkem jejich činnosti, kde naplní požadavky § 18, odst. 2, zákona 309/2006 Sb. Většina koordinátorů spojuje své kontrolní dny s kontrolními dny zadavatelů staveb. Mnohdy i proto, že koordinátor vykonává současně i stavební dozor. Problematické je i uplatnění požadavku na konání kontrolních dnů resp. stanovení termínů, když na stavbě je dlouhodobě jeden zhotovitel. Porušení bylo zjištěno v jednom případě, což představuje 10 % z počtu kontrolovaných koordinátorů.

2.8 Koordinátor neinformuje zhotovitele o rizicích

Naplnění tohoto požadavku by se mělo odvíjet na kontrolních dnech koordinátora. Bez účasti na tomto kontrolním dnu nelze správně posoudit, zda si koordinátor právně plní své povinnosti. Z kontrol je zjišťováno, že mezi zhotoviteli a koordinátorem převládá stále praxe v předávání nic neříkajících seznamů rizik (mnohdy zpracovaných počítačovým programem bez jakékoliv vazby na konkrétní pracoviště) a zcela chybí vazba na zvolené pracovní nebo technologické postupy. Porušení bylo zjištěno u 20 % kontrolovaných subjektů.

2.9 Bez zbytečného odkladu koordinátor neupozornil na nedostatky zhotovitele

Kontrolní činnost patří mezi oblíbené činnosti koordinátorů. Mnohdy se jedná o jedinou činnost, kterou na stavbě realizují. O povinnosti koordinovat řešení bezpečnosti práce na staveništi přitom nemají ani povědomí stejně jako o povinnosti kontrolovat dodržování plánu BOZP na staveništi. Při kontrolní činnosti se většinou staví do role „bezpečnostních techniků“ zhotovitelů a mnohdy upozorňují na banální nedostatky a přehlížejí zásadní nedostatky spojené s požadavky na zajištění staveniště, zajištění při práci ve výkopech a při pracích ve výšce a nad volnou hloubkou. Forma upozornění je mnohdy řešena neadresně zápisem do stavebního deníku, bez bližší specifikace, kdo co porušil, jaké opatření či v jakém termínu je požadováno atd. Formulace nedostatků je i v řadě případů provedena formou upozornění zapsaného do zápisu z kontrolního dne zadavatele stavby (např. KOO upozorňuje na dodržení předpisů při provádění výkopů). Z hlediska kontroly tohoto ustanovení je právně

problematické prokázat vědomé porušení ze strany koordinátora, když koordinátor nemá potřebné znalosti a zkušenosti z oblasti BP a při kontrole koordinátora nelze závadný stav na staveništi považovat za nedostatek koordinátora (kontrola by musela být provedena ve stejném termínu, ve kterém koordinátor provádí kontrolu na staveništi, kontrola musí být koordinátorovi oznámena a zároveň koordinátor nemá povinnost ihned po zjištění sepsat o kontrole zápis). Porušení bylo zjištěno u 40 % kontrolovaných koordinátorů.

2.10 Koordinátor neoznámil zadavateli nedostatky v uplatňování požadavků BOZP

Splnění této povinnosti často dokladovali kontrolovaní koordinátoři tím, že zápisy z kontrolních dnů jsou zasílány zadavatelům resp. stavebním dozorům a tím jsou zadavatelé dostatečně informováni. Druhou variantou je to, že závady jsou zapisovány ve stavebním deníku a tím že jsou zadavatelé resp. jejich zástupci-stavební dozoři také o nedostatecích informováni. Je věcí názoru inspektora, zda tento způsob uzná jako vyhovující či ne. Nedostatky byly zjištěny v 30 % kontrolovaných koordinátorů.

2.11 Zadavatel nezajistil zpracování plánu BOZP

V tomto bodu je situace obdobná jako v případě bodu 2.4 - určení koordinátora ve fázi přípravy. Pokud zadavatel neurčí koordinátora tak ani nezajistí zpracování plánu BOZP. Kontrolu naplnění tohoto ustanovení komplikuje ustanovení zákona, které připouští, aby plán BOZP byl zpracován před zahájením prací. Velmi často tak zpracovateli plánů jsou koordinátoři ve fázi realizace stavby. Tím však takovýto plán ztrácí částečně své opodstatnění. Nedostatek byl zjištěn u 75 % kontrolovaných subjektů.

3. Závěr – doporučení pro zadavatele staveb a koordinátory

- určit koordinátora ve fázi přípravy a realizace-řeší se smlouvou o dílo mezi zadavatelem a koordinátorem (pozn. nemělo by se jednat o mandátní smlouvy)
- předat koordinátorovi veškeré podklady a informace pro jeho činnost, včetně informace o fyzických osobách, které se mohou s jeho vědomím zdržovat na staveništi -výhodné je toto uvést ve smlouvě o dílo s koordinátorem
- poskytovat koordinátorovi potřebnou součinnost - prakticky např. tím, že pokud dostane od koordinátora zadavatel stavby informaci, že nějaký zhotovitel opakovaně porušuje bezpečnost práce, přijme vůči němu opatření vedoucí ke zjednání nápravy
- zavázat všechny zhotovitele stavby k součinnosti s koordinátorem po celou dobu přípravy a realizace stavby-řeší se ve smlouvách s projektantem nebo zhotovitelem
- zajistit zpracování plánu BOZP na staveništi-většinou si zpracování objedná u koordinátora pro přípravu
- podepsat oznámení o zahájení prací - často si přípravu (vyplnění přílohy) objedná u koordinátora pro přípravu a je to součástí plánu BOZP
- doručit oznámení o zahájení prací - měl by mít doklad o doručení, výhodné využít datových schránek
- zajistit , aby byl stejnopis oznámení o zahájení prací vyvěšen na viditelném místě u vstupu na staveniště-může řešit smluvně přes koordinátora nebo zhotovitele
- provést bez zbytečného odkladu aktualizaci oznámení o zahájení prací-neposílá se na OIP ale vyvěšuje se pouze na staveništi
- zajistit aktualizaci plánu BOZP-uvěde většinou zadavatel ve smlouvě s koordinátorem pro realizaci.
- při určování koordinátora prověřit, zda má doklad o úspěšně složené zkoušce – platnost 5 let.

Úkol 10.1.49 Integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

1. Kontrolní činnost

V roce 2010 byla provedena společná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb. dle ročního plánu kontrol zaslaných ČÍŽP. Bylo provedeno celkem 14 kontrol.

U kontrolovaných subjektů v rámci úkolu „prevence závažných havárií“ jsou kontroly prováděny periodicky, opakovaně. V předešlých kontrolách byly vyřešeny nejdůležitější požadavky bezpečnosti provozu. Zjišťované nedostatky jsou v převážné míře provozního charakteru a malé závažnosti.

V kontrolovaných subjektech nevznikly v roce 2010 smrtelné ani „těžké“ pracovní úrazy. Při všech integrovaných inspekcích byla dobrá spolupráce s Českou inspekcí životního prostředí a dalšími dotčenými státními orgány.

2. Posuzování bezpečnostní dokumentace v roce 2010

V roce 2010 inspektorát pokračoval v posuzování aktualizovaných dokumentací. V dokumentacích nejsou zjišťovány nedostatky ve vztahu k bezpečnosti práce a technických zařízení.

Celkový počet posuzovaných dokumentací:	4
Bezpečnostní program:	0
Bezpečnostní zpráva:	4

3. Přípomínky, náměty, zhodnocení.

U kontrolovaných subjektů v rámci úkolu „prevence závažných havárií“ jsou kontroly prováděny periodicky, opakovaně. V předešlých kontrolách byly vyřešeny nejdůležitější požadavky bezpečnosti provozu. V rámci těchto zkušeností upouští i ČÍŽP od každoročních kontrol a upravuje kontroly v delších časových intervalech tak jak to umožňuje legislativa.

4. Návrh opatření.

Společnými kontrolami našeho úřadu a ostatních státních orgánů podle zákona č. 59/2006 Sb. v dalším období preventivně působit na subjekty nakládající s nebezpečnými látkami. Těmito kontrolami zajišťovat průběžné snižování rizik při nakládání s nebezpečnými látkami a zvyšování kvality BOZP u jednotlivých subjektů.

Úkol 10.1.50 Program Bezpečný podnik

1. Přehled držitelů osvědčení Bezpečný podnik v Jihočeském kraji a na Vysočině:

- Dřevozpracující družstvo, Lukavec
- Hochtief CZ a.s. Praha (Sezimovo Ústí)
- ČEZ a.s. - JE Dukovany
- ČEZ a.s. - JE Temelín
- Kostecké uzeniny a.s., Kostelec
- Mann + Humel CZ s.r.o., Nová Ves
- Bosch Diesel s.r.o., Jihlava
- ČZ a.s., Strakonice
- ČZ Řetězy s.r.o., Strakonice

- ČZ Strojírna s.r.o., Strakonice
 - Hettich ČR k.s., Žďár nad Sázavou
2. Na základě podané žádosti držitele osvědčení v rámci tříletého intervalu byla v roce 2010 provedena prověrka systému řízení bezpečnosti práce ve firmě Dřevozpracující družstvo, Lukavec s kladným výsledkem. Osvědčení bylo předáno v květnu 2010.
 3. Na základě nově podané žádosti společnosti Hettich ČR k.s., Žďár nad Sázavou byla u této společnosti provedena prověrka systému řízení bezpečnosti práce s kladným výsledkem. Osvědčení bylo předáno v květnu 2010.

Dále byla provedena dílčí prověrka systému řízení bezpečnosti práce u nového žadatele o vydání osvědčení ČEZ Distribuční služby s.r.o.

4. Následné kontroly systému řízení Bezpečný podnik byly provedeny:
 - Hochtief CZ a.s. Praha (Sezimovo Ústí)
 - Kostecké uzeniny a.s., Kostelec

Při následných kontrolách nebyly zjištěny závažné nedostatky ani neshody s požadavky programu Bezpečný podnik.

Dále byla provedena dílčí následná prověrka systému řízení bezpečnosti práce u držitele osvědčení ČEZ a.s. – klasické elektrárny (vodní elektrárny).

5. V roce 2010 se k obhajobě nepřihlásila organizace VaK a.s., České Budějovice z důvodu jejího zániku a fúze se společností 1. JVS a.s., České Budějovice. Od letošního roku obě společnosti působí jako společnost ČEVAK a.s., České Budějovice.
6. V roce 2011 je předpoklad, že v rámci tříletého intervalu zažádají o obhajobu a následné vydání osvědčení:

ČZ a.s., Strakonice
 ČZ Řetězy s.r.o. Strakonice
 ČZ Strojírna s.r.o., Strakonice
 ČEZ a.s. - JE Dukovany
 ČEZ a.s. - JE Temelín
 Hochtief CZ a.s. Praha (sídlo odpovědné osoby Sezimovo Ústí)
 Mann + Humel CZ s.r.o., Nová Ves

U držitele osvědčení Bosch Diesel s.r.o., Jihlava byla prověrka systému řízení BOZP zahájena v prosinci 2010 s předpokladem ukončení v březnu 2011.

Dále probíhají jednání o možnosti certifikace systému řízení BOZP u organizace EUROVIA CZ a.s., závod České Budějovice.

Úkol 10.1.66 Provádění kontrol na základě podnětů na porušování pracovněprávních předpisů a předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Cíl úkolu:

Kontrolní činností aktivně působit na zaměstnavatele tak, aby byly odstraněny kontrolou zjištěné nedostatky. Dalším úkolem je zvýšit právní vědomí zaměstnavatelů v oblasti pracovněprávních vztahů a bezpečnosti práce. Cílem je prošetřit co největší počet podnětů ke kontrole a získat tak objektivní podklady, které budou využity pro kontrolní činnost v následujícím období.

Úkol byl plněn především na základě předem nahlášených případů nedodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů podavatelů podnětů. V období od 1.1.2010 do 31.12.2010 byly podněty průběžně šetřeny. Každý podnět byl posuzován podle svého obsahu a závažnosti. Poté bylo rozhodnuto, zda bude podnět šetřen kontrolou u zaměstnavatele nebo jinak.

Růst počtu přijatých podnětů byl neustálý od konce roku 2007. V roce 2010 se růst počtu podnětů prakticky zastavil. Pro srovnání: v roce 2010 bylo přijato 478 podnětů, v roce 2009 bylo přijato 471 podnětů. Rozdíl je minimální. Z oblasti pracovní vztahy a podmínky bylo celkem 409 podnětů, z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo 32 podnětů, což je oproti roku 2009 nárůst na dvojnásobek. Cca 50% podaných podnětů se týkalo záležitostí neuznání úrazů vzniklých při práci jako pracovních úrazů ze strany zaměstnavatelů. Orgány inspekce práce však v tomto případě nejsou oprávněny rozhodovat, zda vzniklé úrazy při práci lze klasifikovat jako pracovní či nikoli. Zbývající podněty se převážně týkaly dodržování podmínek BOZP na pracovištích a používání OOPP. Podnětů, které zahrnovaly oblast PVP a BOZP bylo celkem 34 (oproti roku 2009 nárůst opět dvojnásobný). Nezařazeny byly celkem 3 podněty, které nespádají do kompetencí OIP nebo SÚIP (byly dále postoupeny). Počet podnětů nespádajících do našich kompetencí rapidně poklesl.

Z celkového počtu 478 podaných podnětů bylo vyřízeno 241 podnětů kontrolou, 116 podnětů bylo vyřízeno jinak (dopisem aj.). Postoupeno bylo celkem 26 podnětů, nešetřeno bylo 18 podnětů (neshledán důvod, anonym). K dni 1.1.2011 se šetří 63 podnětů a o 14 nových podnětech není rozhodnuto.

Ze 241 podnětů vyřízených kontrolou bylo 79 oprávněných, částečně oprávněných bylo 78 podnětů, neoprávněných bylo 35 a neprokázaných bylo celkem 49 podání podnětu. Ve srovnání s rokem 2009 v roce 2010 poklesl počet oprávněných podnětů o cca 20%. Vzrostl oproti roku 2009 počet neprokázaných podnětů. Jednou z příčin nárůstu počtu neprokázaných podnětů je i mimo jiné důkazní nouze, kdy porušení nelze jednoznačně prokázat (dohody o provedení práce, vedení evidence odpracované doby aj.)

Počet dní od přijetí podnětu přes ukončení kontroly a uložení do databáze zůstal téměř na stejné hranici cca 40 dní přesto, že byla realizována opatření ke snížení rozpracovanosti šetřených podnětů. V neposlední řadě je pro posuzování doby trvání šetření nutné i posoudit míru ochoty spolupráce kontrolované osoby. Vzdůstá počet zaměstnavatelů, kteří nejsou ochotní spolupracovat na kontrole.

Tento stav podle hodnocení prováděných šetření podnětů je mimo jiné dán i tím, že zaměstnavatelé se potýkají se snižováním výroby, ekonomickým útlumem, nedostatkem peněz. Snižování výroby vede zároveň i ke snižování počtů zaměstnanců. V těchto případech,

kdy zaměstnanci u zaměstnavatele končí, není jim v mnoha případech vypláceno odstupné, nejsou jim vyplácené mzdy za poslední odpracované měsíce, cestovní náhrady apod. Prohřešky v oblasti vyplácení jakýchkoliv finančních nároků zaměstnanců vůči zaměstnavateli se v podnětech objevuje v 72 % zaslaných případů.

Více než 2/3 z šetřených podnětů bylo u malých a středních zaměstnavatelů, u kterých se projevuje neznalost platných pracovněprávních předpisů a podceňování jejich dodržování.

Ze všech přijatých a šetřených podnětů se z hlediska šetřené problematiky nejvíce podnětů týkalo oblasti odměňování. Tento stav je mimo jiné dán i tím, že zaměstnavatelé se potýkají se snižováním výroby, ekonomickým útlumem, nedostatkem peněz. Snižování výroby vede zároveň i ke snižování počtů zaměstnanců. V těchto případech, kdy zaměstnanci u zaměstnavatele končí, není jim v mnoha případech vyplácena mzda nebo odměna za poslední měsíce odpracované v pracovněprávním vztahu, odstupné, nejsou jim vyplácené cestovní náhrady, prémie, odměny apod. Prohřešky v oblasti vyplácení jakýchkoliv finančních nároků zaměstnanců vůči zaměstnavateli se v podnětech objevuje v 75 % zaslaných případů.

Zákoník práce sice stanoví dva základní instituty ochrany zaměstnanců před nepřiměřeně nízkým oceněním jejich práce a to minimální mzdu a nejnižší úroveň zaručené mzdy, avšak v praxi jsou obě tyto úrovně mzdy často zaměstnavateli nedodržovány. Především u zaměstnavatelů provozujících autodopravu se prolínají všechny tyto nešvary. Při kontrolách je konstatováno, že řidiči často nejsou zařazováni do odpovídající skupiny prací, nemají proplácenou přesčasovou práci, nemají propláceny cestovní náhrady. Jejich odměna je tvořena především částkou za tzv. „ujeté kilometry“ bez ohledu na to jak dlouhou dobu na pracovní cestě stráví a bez ohledu na pracovní dobu.

Při řešení podnětů pak bylo často zjišťováno neposkytování příplatků za práci v sobotu, neděli, práci ve svátek, noční práci. Dále docházelo nejčastěji k nedodržení minimální výše zaručené mzdy. Tento nedostatek byl nejčastěji zaměstnavateli zdůvodňován neznalostí NV č. 567/2006 Sb.

Další velkou skupinou byly podněty související se vznikem, průběhem a ukončením pracovního poměru. Při vzniku pracovních poměrů byly zjišťovány především nedostatky při nedodržování termínu sepsání pracovní smlouvy, sjednávání „práce na zkoušku“ na základě ústní dohody a pak teprve po uplynutí této dlouhé zkušební doby před sepsáním vlastního pracovního poměru s další již zákonnou zkušební dobou. Dále při podpisu pracovních smluv byly sjednávány konkurenční doložky, které obsahovaly pouze závazky zaměstnance a neobsahovaly závazky zaměstnavatele, byly tak jednostranné. Ve většině případů měly především vyvolat obavy zaměstnanců z případných dalších postihů ze strany zaměstnavatele při ukončování pracovního poměru.

Častým obsahem podnětů byly způsoby provádění změn pracovní smlouvy během pracovního poměru. Nejčastěji řešenými případy byly změny z důvodu spojování některých pracovních pozic a tím změny pracovního zařazení, změn místa výkonu práce anebo pracovních podmínek při návratu žen z rodičovské dovolené a jejich zařazování na pracovní pozice, které mají sjednané v pracovní smlouvě.

Jedním z nejčastěji řešených problémů podle obsahu přijatých podnětů byl způsob řešení ukončování pracovních poměrů. Tento problém se v přijatých podnětech objevoval zhruba v 50% případů. Při ukončování pracovních poměrů zaměstnavatelé nevydávali zákonem stanovené doklady, jako je potvrzení o zaměstnání, doklad o dosaženém výdělků apod. Dále bylo na základě rozboru přijatých podnětů zjištěno, že zaměstnavatelé neukončovali pracovní poměry písemnou formou. V neposlední řadě byly zaznamenány případy okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele z důvodu hrubého porušení pracovních

povinností a ze strany zaměstnance z důvodu nevyplacení mzdy po době splatnosti. Oba tyto způsoby ukončování pracovního poměru nebylo možné ze strany inspektorátu práce rozhodovat a zaměstnanci byli odkázáni na soud. Zaměstnavatelé často řeší nevydání zápočtového listu tím, že jim zaměstnanec v průběhu pracovního poměru způsobil škodu na majetku a tímto se snaží zaměstnance „donutit“ k úhradě způsobené škody.

Dalším, téměř v každém podnětu se opakujícím problémem bylo zjišťování vedení evidence odpracované doby. Při kontrolách jsou s naprostou pravidelností zjišťovány nedostatky ve vedení jakékoliv písemné evidence vůbec. V případech kdy evidence vedená je, jsou zjišťovány případy, kdy zaměstnavatel nevede odpracovanou dobu (hodiny), vede pouze přítomnost zaměstnance v práci. Nevede práce přesčas, noční práci, práci ve ztíženém prostředí apod. Tuto evidenci má za povinnost vést zaměstnavatel a je základem pro jakékoliv vyplacení mezd, odměn a příplatků. Množí se případy, že zaměstnavatel vede tuto evidenci do doby zpracování podkladů pro výplatu mezd a následná kontrola inspektorátů práce v případě její absence je velice problematická z důvodu důkazní nouze.

Další častým obsahem podnětů v oblasti pracovních smluv bylo sjednávání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Při kontrolách bylo zjišťováno, že zaměstnavatelé upřednostňovali plnění některých svých pracovních úkolů pomocí sjednávání dohod o provedení práce anebo dohod o pracovní činnosti. Při kontrolách těchto podnětů bylo zjištěno, že dohody byly sjednávány nad stanovené hodinové limity a na práce, které zaměstnanec vykonával zpravidla při plnění svého hlavního pracovního poměru. Jako problematické bylo hodnoceno při kontrole sjednávání odměn z dohod a to především při uzavírání dohod o provedení práce. V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo nejvíce podnětů na poskytování OOPP, nevyhovující pracovní podmínky na pracovišti.

Pokud jde o předmět činnosti zaměstnavatelů, u kterých je největší zastoupení šetřených podnětů, potom se jedná zejména o velkoobchod a maloobchod, dopravu, pohostinství, výroba ve strojírenství, ostraha objektů, stavebnictví, sociální služby a školy. Opět je vysoký počet podnětů z oblasti školství, proti diskriminaci a nerovnému zacházení na pracovišti. Tyto podněty mají zpravidla dlouhou dobou šetření, která přesahuje průměr.

Z pohledu ukládání pokut kontrolovaným osobám na základě podaných podnětů bylo přihlédnuto k zjištění skutečného stavu, zda podnět byl oprávněný a prokázání správného deliktu při kontrole. Hlavním cílem pokut je především sjednat nápravu závadného stavu, pokud se jeví uložení opatření na odstranění nedostatku jako nedostatečně účinné. Celkem bylo na podněty podáno v správním řízení 44 pokut, celková výše byla 1.800.000,- Kč. Z tohoto počtu byly na následné kontroly uděleny 1 pokuta s částkou 250.000,- Kč. Pořádkových pokut bylo uloženo 5 v celkové výši 100.000,- Kč. Pořádkové pokuty jsou ukládány méně a to z důvodu krátkého časového limitu 30 dnů, který by bylo vhodné prodloužit tak, aby bylo možno je více využívat.

Přijatá opatření:

Jedná se o úkol, který sice pokračuje i v roce 2011, avšak s ohledem na různorodost jednotlivých podnětů nelze jednoznačně stanovit, ty obory činnosti, kde by měla být přednostně provedena následná kontrola. Následné kontroly budou prováděné u těch zaměstnavatelů, u kterých se podněty na nedodržování pracovněprávních předpisů opakují a u těch, kde se podněty týkají většího počtu zaměstnanců.

4. OSTATNÍ KONTROLNÍ ČINNOST

4.1 Vydávání vyjádření k projektovým dokumentacím

Počet posuzovaných projektových dokumentací v roce 2010: 264

Nejčastěji zjišťované nedostatky:

- První skupinou nejčastějších nedostatků jsou zjištění, že v dokumentaci není v souladu s ustanovením vyhl. č. 499/2006 Sb., v části E Zásady organizace výstavby, písm. h) obsažen Plán BOZP na staveništi. Pokud pak plány v PD jsou, jedná o zcela nekonkrétní formulace, opsané citace z předpisů, variabilní řešení typu „ při práci ve výšce zhotovitel zajistí zaměstnance kolektivním nebo osobním zajištěním“. Dle zákonných požadavků (§15, odst. 2, zákona č. 309/2006 Sb., resp. §7 písm. c). NV č. 591/2006 Sb.) jsou většinou splněny požadavky obsahující popis stavby, informace pro zpracování ohlášení stavby, seznam předpisů. Většinou chybí postupy - způsoby provedení tak, aby plně vyhovovaly potřebám zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce. Mnohdy tato povinná část je nahrazena konstatováním, že není znám zhotovitel a že to bude řešeno až na stavbě aktualizací plánu. Prakticky vůbec se v plánech neobjevují opatření z hlediska časové potřeby. Někdy se zpracovatelé chybně odkazují na v budoucnu zhotovitelem zpracovaný harmonogram výstavby. Na druhou stranu plány BOZP obsahují množství informací, které zákon nepožaduje (ale ani nezakazuje) jako např. odpovědnost za bezpečnost práce v organizaci, hlášení úrazů, rizika, školení BOZP v organizacích, traumatologické plány, ochranu životního prostředí, požární prevenci, OOPP atd.
Zjištěno v 75 % posuzovaných dokumentací.
- Druhou skupinou nejčastějších nedostatků v PD je řešení zajištění BOZP při údržbě objektů. Jedná se zejména o případy umístění technologie na střeše, čištění světlíků, apod. spojené s problematikou zajištění při práci ve výšce dle NV č. 362/2006 Sb.
Zjištěno v 60 % posuzovaných dokumentací.
- Třetí skupinou nejčastějších nedostatků v PD je nedostatečnost informací ohledně instalovaných zařízení (elektrických, plynových, zdvihadicích, tlakových, výtahů apod.) a informací ohledně instalovaných výrobních zařízení a výrobní technologie. V případě výrobních zařízení a výrobní technologie je toto zdůvodňováno tím, že v době zpracování PD nejsou tyto údaje k dispozici.
Zjištěno v 35 % posuzovaných dokumentací.

Celkové zhodnocení:

V mnoha případech jsou PD zpracovány formálně, pouze pro potřebu získání vyjádření a stanovisek dotčených orgánů. Kvalita zpracování a vypovídající schopnost předkládaných PD je také sporná. Předkladatelé dokumentací automaticky předpokládají, že získají vyjádření OIP na základě předložení takovýchto dokumentací. V případě, že pak jsou OIP takovéto PD vráceny k dopracování či doplnění, je toto ze strany jejich předkladatelů chápáno jako neúměrné byrokratické zatěžování ze strany OIP. Dalším negativním jevem v některých případech je skutečnost, že PD jsou předkladateli předkládány „na poslední chvíli“, a je z jejich strany vytvářen nátlak na urychlené vydání vyjádření ze strany OIP.

4.2. Vydávání vyjádření k povolením užívání staveb

V roce 2010 bylo vydáno 443 vyjádření k povolení užívání staveb.

Nejčastěji zjišťované nedostatky:

- V době kolaudace nejsou dokončeny venkovní plochy a komunikace.
Zjištěno v 40 % případů.
- U staveb kde je instalováno elektrické zařízení není zajištěno kladné stanovisko Technické inspekce ČR k jeho uvedení do provozu podle Vyhl. č. 73/2010 Sb.
Zjištěno u 35 % staveb tohoto typu.
- Nejsou instalovány zákazové, příkazové, výstražné a informační značky v souladu s požadavky Nař. vlády č. 11/2002 Sb. a č. 101/2005 Sb.
Zjištěno v 20 % případů.
- Nejsou vyznačené manipulační a skladovací plochy v halových objektech v souladu s požadavky Nař. vlády č. 101/2005 Sb.
Zjištěno v 20 % případů.
- V době kolaudace není instalována technologie a strojní zařízení
Zjištěno v 20 % případů.
- U staveb bioplynových stanic nejsou u vyhrazených technických zařízení prováděny výchozí revize v souladu s požadavky Vyhlášek č. 85/1978 Sb. a č. 73/2010 Sb.
Zjištěno u 20 % staveb tohoto typu.
- Stavby jsou provedeny tak, že nejsou respektovány požadavky OIP uplatněné ve vyjádření k projektovým dokumentacím.
Zjištěno v 15 % případů.
- Během stavby došlo k zásadním změnám oproti OIP posuzované dokumentaci a provedení stavby nesplňuje požadavky BOZP a bezpečnosti technických zařízení.
Zjištěno v 10 % případů.
- Stavba dokončena jako funkční celek a stavebník žádá o vydání povolení k jejímu užívání
Zjištěno v 5 % případů.

Celkové zhodnocení:

Ve většině případů nebyly při řízeních pro užívání staveb zjištěny závady, které by bránily uvedení stavby do užívání. V případě zjištěných rozporů s právními předpisy byly stanoveny lhůty pro odstranění závad.

V některých případech však pro zjištěné nedostatky musela být řízení přerušena a odložena na pozdější termín tak, aby organizace měly dostatečný prostor k odstranění zjištěných závad a nedostatků.

Novým problémem, se kterým se inspektoři při řízeních setkali, byla skutečnost, že dodavatelé technologických celků zabudovaných do staveb tyto celky prohlašují za výrobky a vydávají prohlášení o shodě podle zákona č. 22/1997 Sb. Především se v roce 2010 jednalo o bioplynové stanice, u kterých se situace zda je možné takto postupovat, dořešila a na základě stanoviska ČOI je možné takto postupovat.

V některých případech a to na žádost stavebníka byly prováděny tzv. „předkolaudace“, které měly konzultační formu a do značné míry napomohly k odstranění takových závad, které by bránily při běžném řízení pro povolení užívání staveb uvedení stavby do trvalého provozu.

Dalším negativním jevem je skutečnost, že stavebníci si před zahájením řízení pro užívání staveb nezajišťují stanoviska a vyjádření dotčených orgánů, tak jak jim ukládá stavební zákon.

4.3 Oznámení o zahájení stavebních prací podle zákona č. 309/2006 Sb.

Situace v zasílání oznámení zadavateli staveb se výrazně zlepšila, což je výsledkem kontrol a i uplatňování sankcí, o kterých se zadavatelé dozvěděli. Vývoj v zasílání oznámení ukazuje následující přehled:

Počet oznámení:	2007	67 zaslaných oznámení
	2008	446 zaslaných oznámení
	2009	668 zaslaných oznámení
	2010	805 zaslaných oznámení

Jak je vidět, tak i přes hospodářskou krizi v roce 2010 došlo k nárůstu počtu zaslaných oznámení o 20%. Kromě působení inspektorů v této oblasti je za nárůstem počtu zaslaných oznámení i informační činnost zhotovitelů staveb, kteří se při předávání stavenišť dotazují na koordinátory a ohlášení staveb k vyvěšení na stavbách.

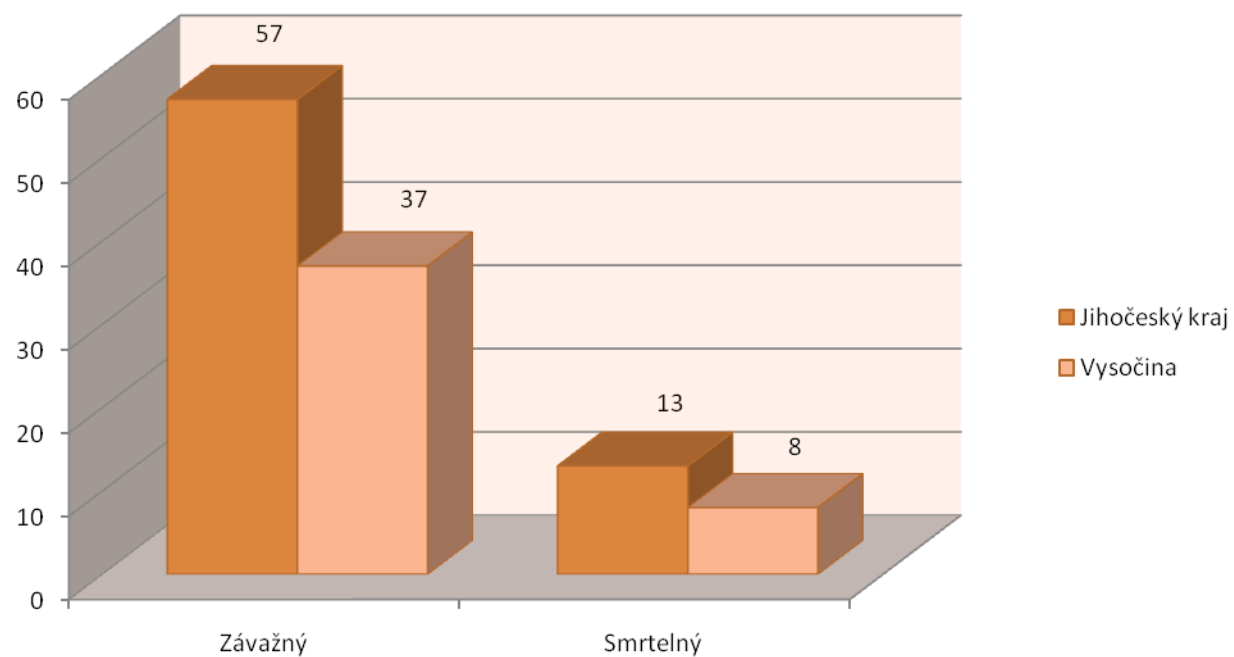
Zatímco pod sankcí stanovená povinnost zadavatelům - doručení oznámení je na dobré úrovni, tak vlastní vyplnění oznámení trvale vykazuje nedostatky. Nejčastěji se jedná o případy, kdy nebyl určen koordinátor pro přípravu. Dále v oznámeních chybí IČ koordinátorů, zadavatelů a zhotovitelů, specifikace druhu stavby. Řada oznámení nemá vyplněné údaje o datu předání staveniště a datu plánového dokončení stavby (místo tohoto údaje jsou uváděny termíny zahájení prací a doba trvání výstavby). U značného počtu oznámení jsou tato oznámení zasílána později, než jak požaduje zákon, tzn. 8 dní před předáním staveniště.

4.4 Kontrola příčin (vyšetřování) pracovních úrazů

Přehled počtu všech úrazů - rozděleno dle krajů a druhů úrazu:

Počet pracovních úrazů na území Jihočeského kraje a Vysočiny			
	Ostatní	Závažný	Smrtelný
Jihočeský kraj	3 487	57	13
Vysočina	2 707	37	8
Celkem	6 194	94	21
Celkový počet evidovaných pracovních úrazů			
Zahraničí	63	1	0
Celkem	6 257	95	21

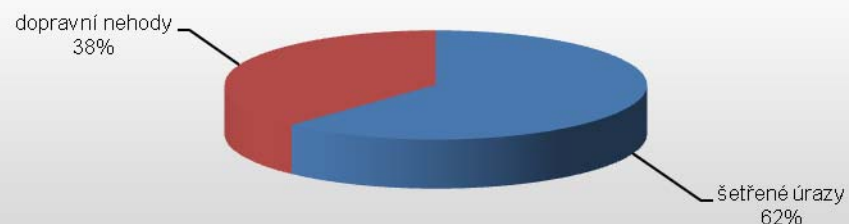
Závažné a smrtelné pracovní úrazy dle krajů v působnosti OIP

Smrtelné pracovní úrazy

Na OIP bylo v roce 2010 nahlášeno 21 smrtelných pracovních úrazů, z toho 13 bylo vybráno k šetření, tj. všechny úrazy, které neměly povahu dopravní nehody. Dopravní nehody se na celkovém objemu smrtelných pracovních úrazů v roce 2010 podílely 38 %.

Smrtelné pracovní úrazy

Kód příčiny úrazu	0	1	2	8	10	11	12	Σ	%
Zdroj úrazu									
Břemena (materiál, předměty přemísťované)				1				1	4,8%
Dopravní prostředky železniční							1	1	4,8%
Horké látky tekuté i plynné (páry)			1					1	4,8%
Látky hořlavé a vznětlivé, explozivní plyny, oheň				1				1	4,8%
Motorové silniční dopravní prostředky	1		1	4		3		9	42,9%
Nemotorové dopravní prostředky vnitropodnikové		1						1	4,8%
Ostatní materiál - předměty, výrobky - pád materiálu				2				2	9,5%
Ostatní zvýšená pracoviště - pády osob z výše					1		1	2	9,5%
Vnitropodniková pracoviště	1							1	4,8%
Zemina, hornina, kámen, kusový a sypký materiál				1				1	4,8%
Zvláštní stroje zemědělské (vlečné a ostatní)				1				1	4,8%
Součet	2	1	2	10	1	3	2	21	
vyjádření v %	9,5%	4,8%	9,5%	47,6%	4,8%	14,3%	9,5%		100,0%

Závažné pracovní úrazy

Závažný pracovní úraz je definován dle NV 494/2001 jako úraz, který si vyžádá hospitalizaci delší než pět kalendářních dní. Na OIP bylo v roce 2010 nahlášeno 95 závažných pracovních úrazů, z toho 24 bylo vybráno k šetření. Dopravní nehody se na celkovém objemu závažných pracovních úrazů v roce 2010 podílely 11 %, jedna z nich se stala v zahraničí u organizace spadající svým sídlem do působnosti inspektorátu.

Legenda k tabulkám – příčiny úrazů

0. Neznámé příčiny
1. Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoli pracoviště)
2. Chybějící nebo nedostatečná ochranná zařízení a zajištění
3. Chybějící (nepřidělené), nedostatečné nebo nevhodné osobní ochranné pomůcky
4. Nepříznivý stav nebo vadné uspořádání pracoviště popř. komunikace (i když je pracoviště zdrojem úrazu)
5. Závady v osvětlení a viditelnosti, nepříznivé vlivy hluku, otřesů a vadného ovzduší na pracovišti (na komunikaci)
6. Nesprávná organizace práce
7. Neobeznámenost s podmínkami bezpečné práce a nedostatek potřebné kvalifikace (teoretických znalostí, dovednosti, zručnosti, přizpůsobení apod.)
8. Používání nebezpečných postupů nebo způsobů práce vč. jednání bez oprávnění, proti zákazu prodlévání v ohroženém prostoru
9. Odstranění nebo nepoužívání předepsaných bezpečnostních zařízení a ochranných opatření
10. Nepoužívání (nesprávné používání) předepsaných a přidělených osobních ochranných pomůcek (přístrojů)
11. Ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiná nesprávná či nebezpečná jednání druhých osob)
12. Nedostatek osobních předpokladů k řádnému pracovnímu výkonu (chybějící tělesné předpoklady, smyslové nedostatky, nepříznivé osobní vlastnosti a okamžité psychofyzilogické stavy) a riziko práce
13. Ohrožení zvířaty a přírodními živly
14. Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko

Přehled zdrojů a příčin závažných pracovních úrazů:

Kód příčiny úrazu	1	2	6	8	10	11	12	13	14	Σ	%
Zdroj úrazu											
Břemena (materiál, předměty přemísťované)	1		2	2			1		6	12	12,6%
Dopravní prostředky železniční									1	1	1,1%
Dopravníky (transportéry)				3						3	3,2%
Drobné úlomky z materiálu nebo nástrojů odlétnuvší			1						1	2	2,1%
Horké látky tekuté i plynné (páry)				2					1	3	3,2%
Kotle, nádoby a vedení (potrubí) pod tlakem	1									1	1,1%
Lidé, zvířata a přírodní živly								1		1	1,1%
Lisy na jiný materiál než na kov a dřevo				2						2	2,1%
Látky hořlavé a vznětlivé, explozivní plyny, oheň	1									1	1,1%
Látky žíravé a leptavé (i pokud jsou současně horké)					1					1	1,1%
Materiál, předměty - působení ostrými hranami									1	1	1,1%
Motorové dopravní prostředky vnitropodnikové				1			1		1	3	3,2%
Motorové silniční dopravní prostředky				2		4	3		1	10	10,5%
Nemotorové dopravní prostředky vnitropodnikové				1						1	1,1%
Nástroje ruční (řezné, sekací, krájecí, dlabací)	1									1	1,1%
Okružní, rámové a jiné pily na dřevo									1	1	1,1%
Ostatní materiál - předměty, výrobky - pád materiálu					1				1	2	2,1%
Ostatní zvýšená pracoviště - pády osob z výše	1	1		4					3	9	9,5%
Pomocné ruční nářadí (náčiní) bicí, utahovací						1				1	1,1%
Pomocné strojní nářadí (upínací "nástroje" a zařízení)			1							1	1,1%
Schody, žebříky, výstupy - pády osob na nich a z nich	1	1		1					14	17	17,9%
Stabilní hnací stroje, motory, generátory				1						1	1,1%
Stroje zdobňovací, drticí (mlýny), třídící									1	1	1,1%
Vnitropodniková pracoviště									8	8	8,4%
Zemina, hornina, kámen, kusový a sypký materiál		1								1	1,1%
Zvláštní stroje důlní, dobývací, zakládací				1						1	1,1%
Zvláštní stroje potravinářského průmyslu				2						2	2,1%
Zvířata								6		6	6,3%
Úmyslné i neúmyslné poškození, násilí						1				1	1,1%
Součet	6	3	4	22	2	6	5	7	40	95	
Vyjádření v %	6,3%	3,2%	4,2%	23,2%	2,1%	6,3%	5,3%	7,4%	42,1%		100,0%

4.5 Šetření stížností

V roce 2010 neobdržel OIP žádné podání, které by mělo charakter stížnosti.

5. PORADENSKÁ, VÝCHOVNÁ A VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

5.1 Poradenství a přednášková činnost

Ve vztahu k veřejnosti OIP působí především při lektorském zajištění seminářů a přednášek, kterých se zúčastňuje především podnikatelská veřejnost z různých oblastí činnosti. Přednášky byly zaměřeny na otázky zavádění nových předpisů s ohledem na požadavky EU, hodnocení rizik a program "Bezpečný podnik". Podrobnější informace jsou uvedeny v jiných částech zprávy.

Pro zajištění informací pro veřejnost je zajišťována pravidelná účast zástupců OIP na konzultačních místech ve všech okresech Jihočeského kraje a kraje Vysočina. Největší frekvence tazatelů je v okrese Tábor a nejmenší frekvence tazatelů je v okrese Český Krumlov. Další informace jsou poskytovány denně v sídle OIP v Č. Budějovicích a regionální kanceláři v Jihlavě. Denně je vyřizováno buď telefonicky, nebo při osobních návštěvách cca 10 - 15 dotazů, převážně na téma týkající se pracovních vztahů a pracovních podmínek. Je možné konstatovat, že výše popsaná konzultační a poradenská činnost přispívá k tomu, že část problémů tazatelů je řešena operativně a tím ubývá písemných podání podnětů. I do budoucna je potřeba pokračovat v propagaci a osvětě v oblasti pracovních vztahů a BOZP.

Nejčastěji se dotazy týkaly problémů z oblasti mezd, odměňování, dále se jednalo o dotazy týkající se uzavírání pracovních smluv, poskytování náhrad, práce přesčas, vydávání zápočetových listů, poskytování dovolené na zotavenou, dodržování předpisů v tuzemské a mezinárodní dopravě a rovného zacházení. Malé procento dotazů tvořily problémy z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

5.2 Výchova a vzdělávání zaměstnanců

Výchova a vzdělávání zaměstnanců OIP v roce 2010 probíhalo dle Programu činnosti na rok 2010, úkol č. 10.6.01 a Příkazu generálního inspektora SÚIP č. 18/2006.

Jedna zaměstnankyně, inspektorka PVP, úspěšně ukončila v kombinovaném studiu v bakalářském studijním programu na Bankovním institutu vysoké školy Praha, obor právní administrativa v podnikatelské sféře.

Další dvě zaměstnankyně, jedna inspektorka PVP, pokračuje v třetím ročníku kombinovaného studia na AKADEMII STING soukromé vysoké školy v Brně v bakalářském studijním programu Hospodářská politika a správa, studijní obor Finanční kontrola v akademickém roce 2010 – 2011 a druhá zaměstnankyně inspektorka PVP pokračuje též ve třetím ročníku kombinovaného studia v bakalářském studijním programu na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích obor Sociální politika a sociální práce ve veřejné správě v akademickém roce 2010 – 2011.

Další zaměstnanec zahájil první ročník kombinovaného studia na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích - Ekonomické fakultě, obor Ekonomická informatika v akademickém roce 2010 – 2011.

Pět inspektorů zahájilo první ročník 3,5 letého studia na Vyšší odborné škole a Obchodní akademii Chotěboř, vzdělávací program řízení bezpečnosti práce – tři inspektorky PVP a dva inspektori BOZP. Další dva inspektori PVP zahájili studium na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích – studijní program „Ekonomika a management“ obor: Ekonomika podniku – tříleté bakalářské studium a další inspektorka PVP zahájila studium Veřejné správní akademii – vyšší odborné škole v Brně.

Se čtyřmi novými studenty zaměstnanci jsou uzavřeny dohody o poskytování úlev při studiu a tyto úlevy jsou jim poskytovány v souladu s uzavřenými dohodami.

V roce 2010 byla realizována účast zaměstnanců OIP na následujících akcích:

1. Seminář organizovaný ze společného projektu MPSV ČR a ČMKOS
 - Zákoník práce, „Pracovní právo“ účast 2 zaměstnanci
2. Ostatní vzdělávací akce
 - Asociace ATZ Praha – odborný seminář „Tlak 2010“ účast 1 zaměstnanec
 - Krajský úřad odbor regionálního rozvoje územního plánování stavebního řádu a investic „Problematika vyjadřování OIP k PD staveb a řízení pro povolení staveb“ účast 2 zaměstnanci
 - seminář pro koordinátory IVBP Brno účast 1 zaměstnanec
 - semináře „Společné vize“: bezpečnost na staveništi účast 3 zaměstnanci
 - „Den celosvětové bezpečnosti Hochtief“ účast 1 zaměstnanec

Seminářů pořádaných IVBP a VÚBP v letošním roce se zúčastnil velký počet našich inspektorů, vždy dle termínů a témat jak byli přihlášení.

3. K zajištění informovanosti zaměstnanců o nových právních normách a předpisech, ev. jejich změnách byla zajišťována odborná literatura a odborné publikace jak z oblasti BOZP tak PVP. Dále účastníci vzdělávacích akcí podávali informace o získaných poznatcích z těchto akcí ostatním spolupracovníkům, nejčastěji na poradách odborů.

Závěr:

I nadále byla uplatňována zavedená praxe a to, že s každým účastníkem školení je prováděn neformální pohovor k získání názoru na vzdělávací akci a její přínos pro praxi inspektorátu. Lze konstatovat, že úroveň vzdělávacích akcí má vzestupnou tendenci, lektori jsou dobře připraveni a využívají ve větší míře příkladů z praxe.

5.3 Publikační činnost a osvěta

Osvětě a propagaci je v podmínkách OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu v Českých Budějovicích věnována trvalá pozornost. Činnost v této oblasti se řídila programem, zpracovaným v listopadu 2009.

Vztah k médiím:

- měsíčník MPSV – Práce a sociální politika – článek „Pracovní režim řidičů a bezpečnost práce v nákladní dopravě“ - byla podána informace pro redakční článek

- Lidové noviny – „ Informace pro občany při porušování pracovněprávních předpisů zaměstnavatelem“ – byla podána informace pro redakční článek
- měsíčník Respekt – článek, který pojednává o problematice přesčasové práce ve zdravotnictví
- Zpravodaj SÚIP – úvodník pod názvem „Vztahy s veřejností jsou důležitou součástí činnosti inspektorátů práce“
- Nezávislý nestranný občasník REVERS – byla podána informace pro redakční článek vedoucím právního odboru na téma výpovědní doba, neplatné rozvázání pracovního poměru, odstupné a jiné
- Českobudějovický deník – „Společnost vede s odboráři další spory“ – byla podána informace pro redakční článek
- Českobudějovický deník – „Za smrt popeláře může padnout pokuta až dva miliony korun“ – byla podána informace pro redakční článek – (porušení bezpečnostních předpisů)
- Jihlavský deník – „Muž se nejspíš opařil vinou firmy, ta ale pochybení odmítá“ - byla podána informace pro redakční článek – (nedostatečná bezpečnostní opatření)
- Jihlavský deník – „Příčin pracovních úrazů bývá více“ – článek, který pojednává o porušování bezpečnosti práce na pracovišti
- Pelhřimovský deník – „Okolnosti smrtelného úrazu nejsou jasné“ – článek z šetření smrtelného pracovního úrazu
- měsíčník Bezpečnost a hygiena práce – „Kulatý stůl s letošními vítězi soutěže „Správná praxe“ - byla podána informace pro redakční článek
- pro rádio Vysočina a Český rozhlas dne 4.3.2010 byl poskytnut rozhovor k závažnému pracovnímu úrazu v kraji Vysočina
- pro rádio Vysočina a Český rozhlas dne 16.3.2010 byl natočen rozhovor k smrtelnému pracovnímu úrazu
- pro Český rozhlas dne 28.4.2010 byl poskytnut rozhovor k smrtelnému pracovnímu úrazu v kraji Vysočina
- pro rádio Vysočina a rádio Region Praha dne 19.6.2010 byl poskytnut rozhovor k smrtelnému pracovnímu úrazu
- pro rádio Vysočina a rádio Region Praha dne 14.7.2010 byl poskytnut rozhovor k smrtelnému pracovnímu úrazu
- pro TV Nova dne 9.8.2010 byl natočen rozhovor s vedoucím odboru BOZP k smrtelnému pracovnímu úrazu v kraji Vysočina

Autory výše uvedených článků a publikací byli zaměstnanci inspektorátu nebo k těmto článkům poskytli informace.

6. OCHRANA VEŘEJNOSTI

I když hlavní náplní práce inspektorátu je kontrola dodržování povinností v rozsahu dle § 3 zákona o inspekci práce, podílí se inspektorát i na ochraně veřejnosti např. tím, že:

- posuzuje projektové dokumentace i z pohledu dopadu plánované stavby na bezpečnost veřejnosti
- poskytuje orgánům činným v trestním řízení a dalším státním institucím na vyžádání informace o předpisech k zajištění bezpečnosti práce, zejména při objasňování úrazů dětí a osob konajících činnost mimo pracovně právní vztahy
- poskytuje bezplatné poradenství i v případech, kdy se nejedná o pracovně právní vztah, ale lze zejména předpisy bezpečnostní přiměřeně použít

- v rámci možností popularizuje ve sdělovacích prostředcích otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a to i ve vztahu k veřejnosti

7. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ORGÁNY A ORGANIZACEMI, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Vztah k veřejnosti, spolupráce s ostatními orgány a organizacemi:

- pro ROVS Rožnov p. R. byly lektorsky zajištěny:
 - semináře na téma „BOZP v roce 2010“- 1x v Českých Budějovicích, 1x v Jihlavě
 - kurz pro osoby odborně způsobilé v oblasti rizik – jarní běh a podzimní běh
- VOŠ Chotěboř – přednášky na téma BOZP v různých oborech činnosti
- pro oblastní ředitelství služby cizinecké policie České Budějovice – semináře pořádané v Prachaticích, Českém Krumlově, Táboře a Jindřichově Hradci – na téma „Problematika zákona o inspekci práce
- přednáška o BOZP pro OS KOVO v kraji Vysočina
- průběžně dle potřeby byly aktualizovány internetové stránky OIP
- v rámci spolupráce s úřady práce dále pokračovala účast zaměstnanců OIP na jednáních poradních sborů ÚP
- KSSZ a OSSZ Jihočeského kraje – školení pro zaměstnance OIP na téma důchody, nový zákon o nemocenském pojištění – účast 50 zaměstnanců
- Asociace tlakových zařízení – 1 inspektor je člen představenstva
- SOVAK (sdružení organizací vodovodů a kanalizací) – 1 inspektor je člen pracovní skupiny pro BOZP.

Mezinárodní spolupráce

V roce 2010 byla realizována účast na následujících akcích:

leden 2010	účast inspektorky PVP na semináři v Kerkrade, Nizozemí, organizovaném úřadem SIOD, který je součástí MPSV v Nizozemí ve spolupráci s Národní agenturou proti obchodování s lidmi
září 2010	účast inspektorky BOZP na pracovním setkání mezi NIP a SÚIP – Slovensko
listopad 2010	účast inspektorky PVP na IV. konferenci v Bruselu na téma ROVNOST: rovnost a rozmanitost v zaměstnání

Dále v roce 2010 pokračovala spolupráce s významnými zaměstnavateli se zahraniční majetkovou účastí v Jihočeském kraji a v kraji Vysočina, kteří získali ocenění „Bezpečný podnik“.

8. ZÁVĚR

Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích se v celém průběhu roku 2010 řídil programem činnosti Státního úřadu inspekce práce, který obsahoval i úkoly pro inspektorát. Všechny úkoly programu činnosti byly splněny.

Za stejně důležitou část své práce jako jsou kontroly, považuje inspektorát i osvětu a bezplatnou poradenskou a konzultační činnost. K tomu jsou zřízeny a dobře v praxi fungují poradenská a konzultační místa v každém okresním městě v Jihočeském kraji i na Vysočině.

Trvalým úkolem inspektorátu je, a v roce 2010 se to dařilo, řešit pokud možno všechny podněty občanů a zaměstnanců kontrolou na místě. Autoři podnětů byli vždy o výsledcích kontroly písemně informováni.

Oblastní inspektorát práce dlouhodobě rozvíjí a udržuje partnerské vztahy s orgány inspekce práce z Rakouska a ze Slovenské republiky.

Snahou inspektorátu je aby byl zaměstnavateli, zaměstnanci, ostatními orgány státní správy, orgány samospráv, zaměstnavatelskými a zaměstnaneckými organizacemi a veřejností chápán nejen jako kontrolní orgán, ale také jako užitečný partner, který je schopen a ochoten v rámci svých kompetencí přispívat k řešení problémů v pracovních vztazích a podmínkách vč. bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.